

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

6 בנובמבר 2017

1165

י"ז בחשוון התשע"ח

עמוד

הצעת חוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017 48

הצעת חוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017

פרק א': מטרה

מטרת החוק

1.

מטרתו של חוק זה להגדיר את האזורים הימיים שבקרבת חופיה של מדינת ישראל הכוללים את מימי החופים, המים הפנימיים, האזור הסמוך והאזור הכלכלי הבלעדי (בחוק זה – האזורים הימיים), וכן לעגן את הזכויות והסמכויות של מדינת ישראל באזורים אלה, לרבות בדרך של קביעת החיקוקים שיחולו בהם ובמיתקנים ימיים המצויים בהם, והכול בהתחשב בהוראות המשפט הבין-לאומי ולשם השגה, בין השאר, של יעדים אלה:

דברי הסבר

הוראות החוק המוצע נקבעו בהתחשב בפרקטיקה בין-לאומית הקיימת בעניין זה וכן בשים לב לכללי המשפט הבין-לאומי, אשר כפי שיפורט להלן, קובעים הסדרים מפורטים לגבי זכויותיהן וסמכויותיהן של מדינות העולם באזורי המים הסמוכים להן.

כללי המשפט הבין-לאומי שעליהם בין השאר מתבסס החוק המוצע, מעוגנים בכמה אמנות בין-לאומיות רב-צדדיות העוסקות בנושא ואשר לחלק מהוראותיהן יש גם תוקף של משפט מנהגי. האמנות העיקריות שעליהן מתבסס החוק הן אמנת המדף היבשתי (Convention on the Continental Shelf 1958) (להלן – אמנת המדף היבשתי) ואמנת הים משנת 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) (להלן – אמנת הים).

בין הנושאים שבהם עוסקת אמנת הים ניתן למנות את הגדרתם של האזורים הימיים הקרובים לחופיהן של מדינות העולם, את דרכי תיחומם וקביעתם של אזורים אלה, וכן את הזכויות והסמכויות של המדינות באותם אזורים. כמו כן, עוסקת אמנת הים בהיבטים של שמירת הסביבה הימית.

מדינת ישראל חתמה על אמנת המדף היבשתי, ואשררה אותה בשנת 1961. אשר לאמנת הים – אף שמדינת ישראל אינה חתומה, וממילא לא אשררה, אמנה זו, היא מקבלת על עצמה את הוראותיה המנהגיות של האמנה, ובכלל זה ההוראות העוסקות בשטחי הים, אשר בהתחשב בהן נוסח החוק המוצע.

לאור האמור החוק המוצע מבקש להגשים שתי מטרות עיקריות: להגדיר את שטחי הים השונים המצויים בקרבת מדינת ישראל וכן לקבוע את הזכויות והסמכויות של רשויות המדינה – וכן גופים נוספים – באותם שטחים.

כדי להגדיר את שטחי הים השונים שעליהם חל החוק המוצע, והמכונים בחוק זה "אזורים ימיים", נהוג, בהתאם להסדר הקבוע באמנת הים, להקדים ולקבוע את הנקודות בחוף (או בסמוך אליו) אשר מהן יימדדו אזורים אלה. החוק המוצע משנה את הדרך שבה פועלת היום מדינת ישראל בעניין זה. על פי ההגדרה "מימי חופין" שבסעיף 3 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הפרשנות), נמדדים

כללי בדומה למדינות רבות ברחבי העולם, עוסקת מדינת ישראל זה שנים לא מעטות בפיתוח שטחי הים הסמוכים לחופיה, בעיקר לצורך גילוי וניצול אוצרות הטבע הטמונים בהם. פעולות ראשונות בהקשר זה בוצעו בידי מדינת ישראל, או בפיקוחה ובעידודה, כבר בשנים הראשונות שלאחר הקמת המדינה. ואולם הגילויים המשמעותיים ביותר של אוצרות טבע בשטחי הים החלו למן שנות התשעים המאוחרות, עם איתורם של כמה מרבצי גז טבעי בסמוך לחופי אשקלון, ובהמשך – בסוף העשור הראשון של שנות האלפיים – עם גילויים של מאגרי גז טבעי בהיקף משמעותי בשטחי הים שמעבר לגבולות מדינת ישראל.

המסגרת המשפטית שעליה נסמכו רשויות המדינה לאורך השנים התבססה בעיקר על חוק השטחים התתי-ימיים, התשי"ג-1953 (להלן – חוק השטחים התתי-ימיים). סעיף 1(א) לחוק האמור קובע כי:

"שטח מדינת ישראל יכלול את קרקע הים והתת-קרקע של השטחים התתי-ימיים הסמוכים לחופי ישראל, והם מחוצה למים הטריטוריאליים, עד היכן שעומק המים שמעליהם מאפשר את ניצול אוצרות הטבע שבשטחים אלה."

החוק האמור לא מתייחס במפורש להיקף המשפט הישראלי שאפשר להחיל מכוחו על שטחי הים שמעבר למים הטריטוריאליים, שטחים שבהם – ככלל, לפי המקובל – לא חלה ריבונות ישראלית. הפרשנות המקובלת בישראל היא כי מכוח חוק השטחים התתי-ימיים, ניתן להחיל בשטחי הים שמעבר למים הטריטוריאליים של המדינה, לכל הפחות, את החיקוקים העוסקים ברגולציה של תחום הנפט והגז הטבעי, חיקוקי הגנת הסביבה והחיקוקים הפיסקליים של מדינת ישראל.

החוק המוצע מבקש לקבוע בצורה ברורה את המסגרת המשפטית החולשת על שטחי הים, את הזכויות שיש למדינת ישראל בשטחים אלה וכן את גריד הסמכויות שרשויות המדינה השונות רשאיות להפעיל בהם. בכך גם חותר החוק המוצע להעניק ודאות לכל הגורמים הפועלים בשטחי הים השונים.

- (1) מימוש ריבונותה של מדינת ישראל במימי החופים ובמים הפנימיים;
- (2) הגברת יכולת המניעה והגילוי של עבירות והפרות דין בשטח מדינת ישראל והטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשלהן;

ד ב ר י ה ס ב ר

ויביל מינהל התכנון שבמשרד האוצר, בעבודה בין-משרדית ובשיתוף נציגי ציבור ואקדמיה, הכנת מסמך מדיניות, ויביאו לאישור הממשלה. מסמך המדיניות יתווה את המדיניות הממשלתית נוכח מכלול השימושים הקיימים והאפשריים באזורים הימיים, וזאת באופן מקצועי, בתיאום בין הגורמים הרלוונטיים השונים העוסקים בתחום, ומתוך ראייה ארוכת טווח ביחס לאזורים אלה.

באזור הכלכלי הבלעדי מסמך המדיניות מהווה, ברמה מתכללת, מרכיב באסדרה המוצעת בחוק המוצע כתחליף להליכי התכנון החלים במים הטריטוריאליים, וזאת מכיוון שחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 אינו חל באזור זה. השימושים והאינטרסים הציבוריים באזור הכלכלי הבלעדי הם מועטים יחסית, ולכן אינם מצדיקים הליכי תכנון מלאים ומפורטים בדומה ליבשה ולמים הטריטוריאליים. עם זאת, נדרש הסדר אשר יבטיח שמירה על האינטרסים הציבוריים המרכזיים באזור זה ותיאום בין אינטרסים אלה. ההסדר החלופי המוצע כולל את מסמך המדיניות לפי פרק ו' המוצע, אשר בדומה לתכנית מיתאר ארצית הוא מסמך כללי ומתכלל המאפשר על ידי הממשלה וכן את התהליך לבחינת ההשפעות הסביבתיות של פעולת נפט הקבוע בפרק ז' המוצע.

פרק ז' לחוק המוצע מציע להבנות תהליך לבחינת ההשפעות הסביבתיות של פעולת נפט (כהגדרתה המוצעת בסעיף 17) באזור הכלכלי הבלעדי. תהליך זה מהווה את חלקה השני של האסדרה המחליפה את הליכי התכנון באזור הכלכלי הבלעדי. זאת, מתוך הבנה כי האינטרסים הציבוריים המרכזיים באזור זה הם פיתוח מאגרי הגז והנפט מחד גיסא, ושמירה על הסביבה מאידך גיסא. מוצע כי לצורך בחינת ההיבטים הסביבתיים יהווה המשרד להגנת הסביבה הגורם המקצועי המייעץ, וכי הגורם המוסמך אשר בידו נמצאות הסמכויות לאשר פעולת נפט (הממונה על ענייני הנפט, שר האנרגיה או מנהל רשות הגז הטבעי, לפי העניין). יוכל לסטות מהמלצותיו של המשרד להגנת הסביבה רק מטעמים מיוחדים שיירשמו ויפורסמו.

סעיף 1 כאמור, פיתוח שטחי הים הסמוכים לישראל היה מניע מרכזי להסדרת המצב המשפטי באזורים הימיים. ככלל, עיגון הזכויות והסמכויות הנתונות למדינת ישראל באזורים הימיים לפי החוק המוצע, נועד להגשים, בין השאר, את היעדים שלהלן, בהתחשב בהוראות המשפט הבין-לאומי:

- (1) מימוש ריבונותה של מדינת ישראל במימי החופים ובמים הפנימיים;
- (2) הגברת יכולת המניעה והגילוי של עבירות והפרות דין אחרות בשטח מדינת ישראל והטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשלהן, וזאת באמצעות מתן סמכויות לצורך כך באזור הסמוך;

מימי החופים מ"נקודת שפל המים שבחוף". עם זאת, על פי החוק המוצע תיקבע נקודת המוצא למדידת האזורים הימיים בשיטה אחרת הידועה גם כשיטת "קווי הבסיס הישרים" (straight baselines) (להלן – שיטת קווי הבסיס הישרים). שיטה המקובלת גם באזורנו ומסודרת בסעיף 7 לאמנת הים.

בהתאם לשיטת קווי הבסיס הישרים, נבחרות נקודות מסוימות על חופיהן של מדינות חוף (coastal states) או בסמוך להם, המשקפות, בין השאר, את מאפייניה הגאוגרפיים של אותה מדינה ואת קו החוף שלה, בהתאם לנוהג קרטוגרפי מקובל. הקווים הישרים הנמתחים בין הנקודות שנבחרו כאמור הם קווי הבסיס. קרי הקווים המשמשים נקודת מוצא לצורך מדידת האזורים הימיים השונים.

החוק המוצע קובע כי האזורים הימיים ייקבעו בהתאם לשיטת קווי הבסיס הישרים, ומסמך את הממשלה להחליט על הנקודות הגאוגרפיות שממן יימתחו אותם קווים (וכן על קצה תחום האזורים הימיים, כולם או חלקם). על בסיס קווים אלה, ובהתחשב במאפיינים הפרטניים של מדינת ישראל, מגדיר החוק המוצע חמישה אזורים ימיים הרלוונטיים לגבי מדינת ישראל:

- (1) מימי החופים;
- (2) המים הפנימיים;
- (3) האזור הסמוך;
- (4) האזור הכלכלי הבלעדי;
- (5) המדף היבשתי של מדינת ישראל.

בפרקים ג', ד' ו'ה' לחוק המוצע, קובע החוק, לצד ההגדרה של כל אזור ימי, את הזכויות והסמכויות שיש למדינת ישראל בכל אחד מאותם אזורים בהתאם לכללי המשפט הבין-לאומי. את הדינים אשר יחולו בכל אזור מוצע לפרט בתוספות לחוק המוצע.

יצוין כי החוק המוצע קובע הסדר מיוחד לעניין מיתקנים ימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל, וזאת בעיקר בשל כך שבמיתקנים אלה מתקיימת פעילות אנושית הטעונה רובד נוסף של הסדרה משפטית. החוק המוצע גם מוסיף ומבחין בין "מיתקנים ימיים" ובין "מיתקנים ימיים קבועים" העתידים להימצא באזור האמור לאורך זמן, כמו למשל מיתקן ימי המשמש לחיפוש ולהפקה של אוצרות טבע. על מיתקנים ימיים קבועים מסוג זה מוצע להחיל, נוסף על החקיקים שהוחלו באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים ימיים, חקיקים נוספים.

פרק ו' לחוק המוצע מציע הסדר לקביעת העקרונות והיעדים לניהול, לניצול ולשמירה על האזורים הימיים, וזאת, בדומה לנעשה ברחבי העולם על ידי "תכנון ימי מרחבי" (Marine Spatial Planning). מוצע כי לצורך כך

- (3) מימוש זכויותיה הריבוניות של מדינת ישראל באזור הכלכלי הבלעדי ובמדינת היבשתי;
 (4) הבטחת פיתוחם וניצולם של האזור הכלכלי הבלעדי והמדינת היבשתי לרבות לעניין אוצרות הטבע המצויים בהם;
 (5) הגברת ההגנה על הסביבה הימית והסביבה החופית ועל ערכי טבע מוגנים.

פרק ב': הגדרות

הגדרות

2. בחוק זה –

- “אוצרות טבע” – כלל המשאבים באזורים הימיים שמקורם מן הטבע והם בעלי ערך כלכלי מטבעם או כתוצאה מעיבודם, בין שהם חי, צומח או דומם, למעט ערך טבע מוגן ולרבות מקור אנרגיה כהגדרתו בחוק מקורות אנרגיה, התש”ן-1989;
 “האזור הכלכלי הבלעדי” – האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כמשמעותו בסעיף 9;
 “אזור ימי מוגן” – שטח שהוכרז כאזור ימי מוגן לפי הוראות סעיף 29;
 “האזור הסמוך” – האזור הסמוך של מדינת ישראל כמשמעותו בסעיף 6;
 “חוק גנים לאומיים” – חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ”ח-1998;
 “חוק משק הגז הטבעי” – חוק משק הגז הטבעי, התשס”ב-2002;
 “חוק הנפט” – חוק הנפט, התשי”ב-1952;
 “חוק העונשין” – חוק העונשין, התשל”ז-1977;
 “חוק העתיקות” – חוק העתיקות, התשל”ח-1978;
 “המדינת היבשתי” – המדינת היבשתי של מדינת ישראל, כמשמעותו בסעיף 10;

דבריו הסבר

זכויות ריבוניות לאיתור וניצול של אוצרות טבע (Natural resources) באזור הכלכלי הבלעדי.

על פי המוצע ייחשבו לאוצרות טבע כל המשאבים באזורים הימיים שמקורם מן הטבע והם בעלי ערך כלכלי מטבעם או כתוצאה מעיבודם, בין שהם חי, צומח או דומם, כמו למשל נפט כהגדרתו בחוק הנפט, התשי”ב-1952 (להלן – חוק הנפט). הכולל גם גז טבעי. כמו כן מוצע לכלול בהגדרה גם מקורות אנרגיה כהגדרתם בחוק מקורות אנרגיה, התש”ן-1989 (להלן – חוק מקורות אנרגיה), דוגמת רוח וגלים.

על פי המוצע בסעיף 11, ייחשבו אוצרות הטבע לנכסי המדינה שחל לגביהם חוק נכסי המדינה, התשי”א-1951 (להלן – חוק נכסי המדינה), ובכך יושוו למעמד אוצרות הטבע ביבשה. בהתאם, מוצע למעט מההגדרה “ערך טבע מוגן” כהגדרתו בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ”ח-1998 (להלן – חוק גנים

(3) מימוש זכויותיה הריבוניות של מדינת ישראל באזור הכלכלי הבלעדי ובמדינת היבשתי;

(4) הבטחת פיתוחם וניצולם של האזור הכלכלי הבלעדי והמדינת היבשתי לרבות לעניין אוצרות הטבע הטמונים בהם;

(5) הגברת ההגנה על הסביבה הימית והסביבה החופית ועל ערכי טבע מוגנים, שמשקלם הלך והתחזק בין השאר בשל הוראות אמנת הים.

סעיף 2 מוצע להגדיר מונחים שונים שבהם נעשה שימוש בחוק המוצע, ובהם המונחים המפורטים להלן:

להגדרה “אוצרות טבע” – חלק משמעותי מן הפעילות המבוצעת באזורים הימיים בעידודה ובפיקוחה של מדינת ישראל, נעשה לצורך איתור אוצרות טבע בשטחי הים והפקתם באמצעים טכנולוגיים שונים. אמנת הים מקנה

¹ ס”ח התש”ן, עמ’ 28.

² ס”ח התשנ”ח, עמ’ 202.

³ ס”ח התשס”ב, עמ’ 55.

⁴ ס”ח התשי”ב, עמ’ 322.

⁵ ס”ח התשל”ז, עמ’ 226.

⁶ ס”ח התשל”ח, עמ’ 76.

"המים הפנימיים" – המים הפנימיים של מדינת ישראל, כמשמעותם בסעיף 4;

"מימי החופים" – מימי החופים של מדינת ישראל כמשמעותם בסעיף 3;

"מיתקן ימי" – מבנה או מיתקן לרבות אסדה, באזור הכלכלי הבלעדי, בין שהוא מחובר לקרקע הים ובין שאינו מחובר, הנדרש לביצוע אחת הפעולות כמפורט להלן באזור הכלכלי הבלעדי, וזאת גם אם הוא כלי שיט כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960:

- (1) חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע;
 - (2) הנחת כבלים וצינורות;
 - (3) ביצוע מחקר בתחום מדעי הים;
 - (4) הקמה או פירוק של מבנה או מיתקן אחר, לרבות אסדה, המיועד לאחת המטרות המפורטות בפסקאות (1) עד (3);
- "מיתקן ימי קבוע" – מיתקן ימי המתוכנן לעמוד במקומו דרך קבע או לתקופה ממושכת, ששר המשפטים הכריז עליו בהודעה ברשומות, ולעניין מיתקן הנדרש לפעולה כאמור בפסקה (1) להגדרה "מיתקן ימי" – ששר המשפטים הכריז עליו כאמור לאחר התייעצות עם שר האנרגיה;
- "נכס" – לרבות זכות;
- "ערך טבע מוגן" – כהגדרתו בחוק גנים לאומיים;

ד ב ר י ה ס ב ר

כלי שיט החולפים באופן אקראי באזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל. בהתאם, כלי שיט מעין אלה לא יהיו כפופים להסדרים המיוחדים שמוצע לקבוע בחוק זה לגבי מיתקנים ימיים, אלא רק לזכויות ולסמכויות המוקנות על פי החוק המוצע לרשויות המדינה, ולגופים נוספים, באזורים הימיים השונים שבהם אותם כלי שיט מצויים או חולפים. לעניין החקיקים שמוצע להחיל במיתקנים ימיים ראו להלן בדברי ההסבר לסעיף 12.

להגדרה "מיתקן ימי קבוע" – החוק המוצע מבחין בין מיתקנים ימיים כהגדרתם המוצעת לעיל ובין מיתקנים ימיים כאמור שנועדו להיוותר במקומם דרך קבע או לתקופה ממושכת. ביסוד ההבחנה האמורה עומדת ההנחה שלפיה האינטרסים של מדינת ישראל במיתקנים ימיים קבועים כגון אלה עשויים לחייב החלת מסגרת משפטית שונה מזו החלה על מיתקנים ימיים בדרך כלל, וזאת בשל היותם אתר אסטרטגי (למשל, מיתקן שמספק חלק ניכר מתצרוכת האנרגיה של המדינה) ובשל התקופה הממושכת שבמהלכה הם עתידים להימצא באזורי הים הסמוכים לחופי מדינת ישראל. אשר על כן, קובע החוק המוצע כי במיתקנים ימיים קבועים יחולו חקיקים נוספים על אלה החלים במיתקנים ימיים שאינם קבועים. מוצע לקבוע כי מיתקן ימי קבוע הוא מיתקן ימי המתוכנן לעמוד במקומו באופן קבוע או לתקופה ממושכת, ששר המשפטים הכריז עליו בהודעה ברשומות כעל "מיתקן ימי קבוע". הדרישה להכרזה ברשומות נועדה להבטיח ודאות לגבי ההבחנה בין מיתקנים ימיים ובין מיתקנים ימיים קבועים, וכפועל יוצא מכך – לגבי הדינים החלים על המיתקנים הימיים השונים.

לאומיים), וזאת משום שעל פי טיבו ומהותו הוא אינו מתאים להיחשב לאוצר טבע המהווה נכס מדינה.

להגדרה "מיתקן ימי" – סעיף 56(b)(i) לאמנת הים מעניק למדינות חוף סמכות להקים מיתקנים (Installations) באזור הכלכלי הבלעדי הסמוך לחופיהן, וסעיף 60(1) לאותה אמנה מוסיף וקובע כי למדינות אלה תהיה סמכות בלעדית לגבי הסדרת הקמתם של מיתקנים כאמור והפיקוח על פעילותם. ההגדרה המוצעת מבקשת לתת סימנים ברורים במיתקנים שלגביהם מעניק החוק המוצע סמכויות וזכויות בהקשר זה, ואשר אליהם מתייחסת אמנת הים.

ההגדרה המוצעת משלבת בין מבחן פיזי למבחן פונקציונלי-תכליתי. מבחינה פיזית מוצע לקבוע כי למיתקן ימי ייחשב כל מבנה או מיתקן באזור הכלכלי הבלעדי, לרבות אסדה, בין שהוא מחובר לקרקע הים ובין שאינו מחובר לה, וזאת אף אם הוא נחשב לכלי שיט כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960. מבחינה פונקציונלית-תכליתית קובעת ההגדרה כי כדי שמיתקן העומד במבחן הפיזי המתואר לעיל ייחשב למיתקן ימי לצורך החוק המוצע, עליו להיות נדרש לאחת מן הפעולות המנויות בהגדרה (ונועדו להתבצע באזור הכלכלי הבלעדי): חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע; הנחת כבלים וצינורות; ביצוע מחקר בתחום מדעי הים; והקמה או פירוק של מבנה או מיתקן אחר, לרבות אסדה, שנועד לאחת המטרות הנזכרות לעיל.

עיקר חשיבותו של המבחן הפונקציונלי-תכליתי טמון בכך שהוא מוציא מהגדרת "מיתקן ימי" כלי שיט שאינם דרושים למטרה מהמטרות המפורטות בהגדרה, כמו למשל

⁷ ס"ח התש"ך עמ' 67.

”קווי הבסיס” – הקווים הישרים הנמתחים בין הנקודות הגאוגרפיות לפי סעיף 30;

”קרקע הים” – לרבות תת־קרקע הים;

”הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים” – כמשמעותה בחוק גנים לאומיים.

פרק ג': מימי החופים והמים הפנימיים

מימי החופים של מדינת ישראל הם: 3.

(1) רצועת הים התיכון ברוחב של 12 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה והמרחב האווירי שמעליה;

(2) רצועת ים סוף הכוללת את רצועת הים שבין נקודת שפל המים הממוצע שבחוף לבין הגבול הימי שבין מדינת ישראל לירדן כפי שנקבע בהסכם בין שתי המדינות מיום כ"ו בטבת התשנ"ו (18 בינואר 1996) וכן את רצועת הים שמעבר לרצועה האמורה הנמצאת בקרבת מצרים שנקבעה על פי כללי המשפט הבין־לאומי, ולרבות קרקע הים ברצועת ים סוף האמורה והמרחב האווירי שמעליה.

המים הפנימיים של מדינת ישראל הם המים בשטח שמקווי הבסיס לכיוון היבשה, לרבות קרקע הים שמתחתיהם והמרחב האווירי שמעליהם. 4.

דבריו הסבר

הבסיס, לרבות קרקע הים (הכוללת לפי החוק המוצע גם את תת־קרקע הים) באותה רצועה והמרחב האווירי שמעליה. מייל ימי (Nautical mile) היא יחידת מרחק מקובלת למדידת מרחקים ימיים, העומדת על 1,852 מטרים. ההגדרה המוצעת של מימי החופים של ישראל בים התיכון מתבססת על ההגדרות הקבועות באמנת הים (ראו סעיף 3 לאמנה).

מימי החופים של מדינת ישראל בים סוף (סעיף 3(2)) נקבעים, לעומת זאת, בדרך אחרת. בשל המאפיינים הגאוגרפיים של מדינת ישראל, אין לה בים סוף אזורים ימיים נרחבים בדומה לאלה שיש לה בים התיכון. האזור הימי היחיד של מדינת ישראל בים סוף הוא "מימי החופים", ובשל הקרבה למדינות שכנות, לא מגיע אותו אזור למלוא המרחק שנקבע באמנת הים.

הגבול של מימי החופים של מדינת ישראל בים סוף מול ממלכת ירדן נקבע במסגרת הסכם בין המדינות מיום כ"ו בטבת התשנ"ו (18 בינואר 1996). מוצע לעגן בחוק את הגבול הימי האמור ולקבוע כי מימי החופים באותו אזור יסתיימו באותו גבול ימי כפי שנקבע בהסכם האמור.

למדינת ישראל אין הסכם דומה עם מצרים, שהגבול אתה עובר סמוך למפרץ אילת. לכן, תיחום מימי החופים של מדינת ישראל ברצועת ים סוף הסמוכה למצרים נקבע באופן שעולה בקנה אחד עם הוראות המשפט הבין־לאומי.

סעיף 4 בהתאם לסעיף 8 לאמנת הים, כוללים המים הפנימיים (internal waters) של מדינת ישראל את מי הים המצויים בצד של קווי הבסיס הפונה ליבשה. כפועל יוצא מכך, כוללים המים הפנימיים של המדינה את שטחי הים התיכון המצויים בין קווי הבסיס ובין היבשה, וכן את מקורות המים שבתוך גבולותיה היבשתיים

לעניין זה מוצע לקבוע עוד כי הכרזת השר על מיתקן ימי שנדרש לחיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, כמיתקן ימי קבוע, תיעשה לאחר התייעצות עם שר האנרגיה.

להגדרה "קווי בסיס" – כאמור בחלק הכללי, החוק המוצע משנה את הדרך שבה נוקטת ישראל כדי למדוד את אזורי הים השונים הסמוכים לחופיה. בהתאם לשיטה המוצעת, יימדדו האזורים הימיים מהקווים הישרים הנמתחים בין נקודות גאוגרפיות בחוף או בקרבתו, הנקבעות על פי פרקטיקה קרטוגרפית מקובלת. אותם קווים ישרים המשמשים נקודת מוצא לצורך מדידת האזורים הימיים השונים, הם קווי הבסיס.

מדידת המרחקים של אזורי הים השונים בהתבסס על קווים ישרים כאמור היא פרקטיקה מקובלת, והבחירה בה נתמכת גם בעובדה שמדינות שכנות אחרות נוהגות אף הן בדרך זו לצורך תיחום והגדרת אזורי הים שלהן, לשם קביעת הזכויות והסמכויות הנתונות להן באותם אזורים.

סעיף 30 לחוק המוצע מסמך את הממשלה, לאחר קבלת חוות דעת מן המרכז למיפוי ישראל, לקבוע מהן הנקודות הגאוגרפיות שישמשו לקביעת אותם קווים ישרים.

סעיף 3 "מימי החופים" של מדינת ישראל הם המים הטריטוריאליים של המדינה (Territorial sea) והם נכללים בגבולותיה. בשונה מההגדרה הקיימת של "מימי חופין" בחוק הפרשנות שהיא הגדרה כללית, מבחין החוק המוצע בין מימי החופים של מדינת ישראל בים התיכון (סעיף 3(1) לחוק המוצע) ובין מימי החופים שלה בים סוף (סעיף 3(2) לחוק המוצע).

על פי המוצע, מימי החופים של ישראל בים התיכון הם רצועת הים התיכון ברוחב של 12 מיילים ימיים מקווי

5. (א) מימי החופים והמים הפנימיים הם בשטח הריבונות של מדינת ישראל, וכל חיקוק החל במדינת ישראל יחול גם בהם, אלא אם כן נקבע אחרת באותו חיקוק.
- (ב) כל חיקוק החל על מימי החופים יחול גם במים הפנימיים, אלא אם כן נקבע אחרת באותו חיקוק.

פרק ד': האזור הסמוך

6. האזור הסמוך של מדינת ישראל הוא רצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 24 מיילים ימיים מקווי הבסיס.
7. (א) חוק העתיקות והתקנות לפיו יחולו באזור הסמוך, ויראו לעניין חיקוקים אלה כל פעולה המתבצעת באזור הסמוך כאילו היא מתבצעת בישראל, כל נכס המצוי באזור הסמוך כאילו הוא מצוי בישראל וכל כניסה אל האזור הסמוך ויציאה ממנו, כאילו הם כניסה לישראל או יציאה ממנה.
- (ב) על אף הוראות סעיף 7 לחוק העונשין וסימן ג' לפרק ג' בחוק האמור, דיני העונשין של מדינת ישראל יחולו על כל עבירה לפי חוק העתיקות או התקנות לפיו שנעברה, כולה או מקצתה, באזור הסמוך כאילו היתה עבירת פנים כהגדרתה בסעיף 7(א) לחוק העונשין.
- (ג) סמכויות שוטר לפי דין יהיו נתונות לו באזור הסמוך לגבי עבירה לפי חוק העתיקות או התקנות לפיו שנעברה, כולה או מקצתה, באזור האמור; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 40 לחוק העתיקות.

ד ב ר י ה ס ב ר

גם באזור זה ולמנוע סחר בעתיקות. מוצע לעגן הסדר כאמור גם בחוק המוצע, ולקבוע כי באזור הסמוך יחולו חוק העתיקות, התשל"ח-1978 (להלן – חוק העתיקות), והתקנות לפיו.

עוד מוצע לקבוע כי לעניין חוק העתיקות והתקנות לפיו, יראו כל פעולה המתבצעת באזור הסמוך כאילו היא מתבצעת בישראל. כמו כן, יראו כל נכס המצוי באזור הסמוך כאילו הוא מצוי בישראל, וכל כניסה אל האזור הסמוך או יציאה ממנו, כאילו הן כניסה לישראל או יציאה ממנה.

לסעיפים קטנים (ב) ו-(ג)

כדי להבטיח אכיפה של הדין וליצור הרתעה אפקטיבית מפני ביצוע עבירות לפי חוק העתיקות והתקנות לפיו, החוק המוצע מוסיף וקובע כי עבירה לפי חיקוקים אלה שנעברה כולה או מקצתה באזור הסמוך ייראו אותה כ"עבירת פנים" כהגדרתה בסעיף 7(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), ויחולו עליה דיני העונשין של מדינת ישראל.

כמו כן מוצע לקבוע כי לשוטר יהיו נתונות, באזור הסמוך, סמכויות לגבי עבירות על חוק העתיקות והתקנות לפיו שנעברו, כולן או מקצתן, באזור הסמוך. זאת, בלי לגרוע מן הסמכויות שנתונות באותו עניין למפקחי רשות העתיקות לפי סעיף 40 לחוק האמור.

של המדינה. יצוין כי בדומה למימי החופים, אף המים הפנימיים נחשבים למים טריטוריאליים של המדינה הכוללים בגבולותיה.

סעיף 5 כפי שכבר צוין, מימי החופים והמים הפנימיים נחשבים, בהתאם לאמנת הים, לחלק מן הטריטוריה של מדינת ישראל. לפיכך קובע החוק המוצע כי מעמדם של אזורים ימיים אלה הוא כשל אזורים המצויים בריבונות המדינה, וכי כל חיקוק החל במדינת ישראל יחול גם בהם, אלא אם כן נקבע אחרת באותו חיקוק.

סעיף 6 האזור הסמוך (הידוע גם כ-Contiguous Zone) מוגדר בסעיף 133(1) לאמנת הים כשטח המגיע למרחק של 24 מיילים ימיים לכל היותר מקווי הבסיס. בהתחשב בהגדרה זו, וכדי להימנע מחפיפה עם מימי החופים של מדינת ישראל בים התיכון, מוצע להגדיר את האזור הסמוך של מדינת ישראל כרצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים, עד למרחק של 24 מיילים ימיים מקווי הבסיס. בכל הקשור לסמכויות המניעה וההענשה שמאפשר סעיף 133(1) לאמנת הים להפעיל, מדובר, מטבע הדברים, בסמכויות הנוגעות לפעילויות בכל האזור הסמוך לרבות קרקע הים ותת-הקרקע באותו אזור.

סעיף 7 לסעיף קטן (א)

אמנת הים מעניקה למדינות חוף סמכויות לגבי הגנה על עתיקות המצויות באזור הסמוך (ראו סעיף 303(2) לאמנת הים). וזאת כדי לאפשר שמירה מוגברת על עתיקות

סמכויות באזור הסמוך לשם מניעת עבירות והפרות בשטח ישראל

8.

סמכויות שוטר לפי דין וכן סמכויות פיקוח ואכיפה הנתונות לאדם אחר לפי חיקוקי התוספת הראשונה, לגבי עבירות או הפרות לפי החיקוקים האמורים, יהיו נתונות להם גם באזור הסמוך לשם מניעת ביצוע העבירות וההפרות כאמור בשטח ישראל, לשם גילויין ולשם הטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשלהן; לעניין זה, "חיקוקי התוספת הראשונה" – חיקוקים בתחום תשלומי חובה לרבות מכס, בתחום ההגירה או בתחום בריאות הציבור, המנויים בתוספת הראשונה.

פרק ה': האזור הכלכלי הבלעדי והמרחב היבשתי

האזור הכלכלי הבלעדי

9.

(א) האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל הוא רצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה.

(ב) חפף האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כאמור בסעיף קטן (א). אזור כלכלי בלעדי של מדינה אחרת, ייקבע קצה תחום האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בשטח החופף בין האזורים, בהסכם עם אותה מדינה, וכל עוד לא הושג הסכם כאמור – לפי כללי המשפט הבין-לאומי.

דבריו הסבר

החיקוקים בתחום המכס והכספים שמוצע לכלול בתוספת הראשונה הם פקודת המכס, חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, חוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952, ופקודת היבוא והיציא (נוסח חדש), התשל"ט-1979, והתקנות שהותקנו מכוחם.

בתחום ההגירה מוצע למנות בתוספת הראשונה את חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – חוק הכניסה לישראל), וחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, ואת התקנות שהותקנו מכוחם.

החיקוקים בתחום בריאות הציבור המנויים בתוספת הראשונה כנוסחה המוצע הם פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985, חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015, פקודת ההסגר (נוסח חדש), התשמ"א-1981, וחלק ד' לפקודת בריאות העם, 1940, והתקנות שהותקנו מכוחם.

סעיף 9 כאמור בחלק הכללי, פיתוח שטחי הים הסמוכים לחופי המדינה, ובכלל זה לצורך חיפוש וניצול אוצרות הטבע הטמונים בהם, הוא מטרה מרכזית של ההסדר המוצע בחוק זה. בישראל, מבוצעת פעילות זו בעיקרה באזור המכונה האזור הכלכלי הבלעדי, כפי שיפורט להלן.

סעיף 57 לאמנת הים מגדיר את האזור הכלכלי הבלעדי (Exclusive economic zone) כך:

"The exclusive economic zone shall not extend beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured."

בהתאם להוראה זו של האמנה, מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) כי האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל הוא רצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה (הכוללת לפי החוק המוצע גם את תת-קרקע הים).

סעיף 8 סעיף 33(2) לאמנת הים קובע כי באזור הסמוך יהיו למדינת חוף דוגמת מדינת ישראל סמכויות הנחוצות למימוש אחד מהיעדים האלה:

(1) מניעת הפרה של חוקים בתחומי מכס, כספים, הגירה או בריאות הציבור והתקנות לפיהם, בשטח המדינה או במימי החופים שלה (prevent infringement of its customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations within its territory or territorial sea);

(2) ענישה בשל הפרה של חיקוקים כאמור המבוצעת בשטח המדינה או במימי החופים שלה (punish infringement of the above laws and regulations committed within its territory or territorial sea).

ההסדר המתואר מאפשר למדינות חוף לפעול באזור הסמוך כדי למנוע עבירות והפרות דין (בתחומים הנוכריים בסעיף 33(2) לאמנת הים) בשטחן או להעניש בשל עבירות והפרות כאמור שבוצעו בשטחן.

הסעיף המוצע משקף את ההסדר המתואר שבאמנת הים, וקובע כי הסמכויות הנתונות לשוטר או לאדם אחר המחזיק בסמכויות פיקוח ואכיפה לפי הדין, יהיו נתונות להם גם באזור הסמוך לשם מניעת ביצוע עבירות והפרות בשטח ישראל, לשם גילויין של עבירות והפרות אלה ולשם הטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשל ביצוען.

ואולם כפי שקובעת גם אמנת הים, הסמכויות הנתונות בהקשר זה לא יהיו נתונות לגבי כל עבירה או הפרה באשר הן. חלף זאת, הסמכויות הנתונות על פי החוק המוצע הן רק סמכויות הקבועות בחיקוקים המנויים בתוספת הראשונה, שכוללת – ועשויה לכלול – על פי המוצע, רק חיקוקים באחד מן התחומים האלה: מכס, כספים, הגירה ובריאות הציבור. בהתאם, יוכל שר המשפטים, בהפעילו את סמכותו לשנות את התוספת כאמור בסעיף 35 לחוק המוצע, להוסיף לה רק חיקוקים בתחומים אלה.

10. המדף היבשתי של מדינת ישראל הוא קרקע הים התיכון שמעבר למימי החופים עד המדף היבשתי למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס.
11. אוצרות טבע באזור הכלכלי הבלעדי הם נכסי המדינה; הוראות חוק נכסי המדינה, דין אוצרות טבע התשי"א-1951*, יחולו לגבי אוצרות טבע כאמור, אלא אם כן נקבע אחרת, במפורש או במשתמע, בחוק זה או בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי חוק זה.
12. (א) חיקוקים החלים לעניין פעולות כמפורט להלן, לרבות פעולות הנלוות להן, וחיקוקים החלים לעניין נכסים הקשורים לפעולות כאמור, המנויים בתוספת השנייה, יחולו באזור הכלכלי הבלעדי לעניין אותם פעולות ונכסים:

ד ב ר י ה ס ב ר

גם את תת-קרקע הים (הים) שמעבר למימי החופים, עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס.

סעיפים סעיפים אלה עניינם תחולת הדינים והסמכויות באזור הכלכלי הבלעדי והמדף היבשתי של מדינת ישראל, וכן תחולתם של דינים נוספים וסמכויות נוספות הרלוונטיות לפעילות במיתקנים ימיים ובמיתקנים ימיים קבועים המצויים באותם אזורים.

סעיף 11 מוצע לקבוע כי אוצרות טבע (כהגדרתם המוצעת בחוק) באזור הכלכלי הבלעדי הם נכסי המדינה שיחולו עליהם הוראות חוק נכסי המדינה, אלא אם כן נקבע אחרת, במפורש או במשתמע, בחוק המוצע או בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי החוק המוצע.

בהקשר זה מאמץ החוק המוצע את התפישה שלפיה אוצרות הטבע הפזורים באזור הכלכלי הבלעדי, אף שמדובר באזור שנמצא מעבר למימי החופים ולגבולות מדינת ישראל, הם נכסים שגילויים והפקתם צריך שיעשו למען רווחת הציבור בישראל, ולצורך כך יש לראות בהם נכסי המדינה.

בין השאר, מבהירה החלת חוק נכסי המדינה על אוצרות הטבע באזור הכלכלי הבלעדי כי הממשלה רשאית "להרשות את השימוש בהם או את ניצולם... הכל בתנאים שתראים נאותים" (כפי שקובע, בין השאר, סעיף 5א) לחוק נכסי המדינה). כמו כן מבססת החלת החוק האמור את זכותה של המדינה להחיל לגבי הפעילות באוצרות הטבע כלי מיסוי שבאמצעותם אפשר להבטיח כי הציבור בישראל יקבל את חלקו הכלכלי הראוי בהם.

החלת חוק נכסי המדינה על אוצרות הטבע שבהם עוסק החוק המוצע תואמת את פסיקתו של בית המשפט העליון בבג"ץ 3734/11 דודיאן נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 15.8.2012), שבה נקבע כי יש לראות באוצרות הטבע המצויים בשטחי הים, נכסי מדינה כמובנו של מונח זה בחוק נכסי המדינה. יודגש כי אין בהחלת חוק נכסי המדינה על אוצרות הטבע באזור הכלכלי הבלעדי משום טענה לריבונות באותו אזור.

סעיפים 12, 38 והתוספות השנייה, השלישית והרביעית כללי סעיף 12 המוצע עוסק בהחלת חיקוקים של מדינת ישראל באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים ימיים ומיתקנים ימיים קבועים המצויים בו. מעבר לקביעת

בד בבד, החוק המוצע מכיר בכך שעשויה להתקיים חפיפה בין האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כפי שהוגדר כאמור, ובין אזור כלכלי בלעדי של מדינות אחרות הסמוכות למדינת ישראל. בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי במקרה של חפיפה בין האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל לבין אזור כלכלי בלעדי של מדינה אחרת, ייקבע קצה תחום האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בשטח החופף בין האזורים, בהסכם עם אותה מדינה, וכל עוד לא הושג הסכם כאמור – לפי כללי המשפט הבין-לאומי. יצוין כי מדינת ישראל חתומה על הסכם אחד בהקשר זה, הוא ההסכם שנחתם ביום י' בטבת התשע"א (17 בדצמבר 2010) בנושא חלוקת האזור הכלכלי הבלעדי בין ישראל לקפריסין.

יש לציין כי על פי ההגדרה המוצעת של האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל, מתקיימת חפיפה בינו ובין האזור הסמוך. על כן, בתחום החפיפה בין האזורים האמורים יחולו ההסדרים הרלוונטיים לאזור הכלכלי הבלעדי ולאזור הסמוך גם יחד.

סעיף 10 המדף היבשתי (continental shelf) של מדינות חוף דוגמת ישראל מוגדר בסעיף 76(1) לאמנת הים ככולל את:

"... the seabed and subsoil of the submarine areas that extend beyond its territorial sea throughout the natural prolongation of its land territory to the outer edge of the continental margin, or to a distance of 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured where the outer edge of the continental margin does not extend up to that distance."

בהתאם להוראה זו קיימות אפוא שתי אפשרויות להגדרת המדף היבשתי. אפשר להגדירו כקרקע הים ותת-קרקע הים עד קצה שולי היבשת. לחלופין, אם קצה שולי היבשת נגמר במרחק של פחות מ-200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, אפשר להגדירו כקרקע הים ותת-הקרקע עד מרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס. הוראה דומה קיימת גם באמנת המדף היבשתי.

במאפיינים הגאוגרפיים של מדינת ישראל, מסתים קצה שולי היבשת בים התיכון במרחק של פחות מ-200 מיילים ימיים. לפיכך מוצע לאמץ את ההגדרה החלופית שהוזכרה לעיל, ולקבוע כי המדף היבשתי של מדינת ישראל הוא קרקע הים התיכון (הכוללת לפי החוק המוצע

* ס"ח התשי"א, עמ' 52.

- (1) חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע;
- (2) הנחת כבלים וצינורות;
- (3) ביצוע מחקר מדעי;
- (4) הקמת מיתקנים ימיים;
- (5) שמירת הבטיחות והביטחון במיתקנים הימיים ובסביבתם;
- (6) הגנה על הסביבה ובכלל זה על ערכי טבע מוגנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

מכוחם – החלים לעניין אחת הפעולות המפורטות בסעיף קטן (א) המוצע, לרבות פעולות נלוות להן, וכן חיקוקים החלים לעניין נכסים הקשורים לפעולות כאמור, המפורטים בתוספת השנייה, יחולו באזור הכלכלי הבלעדי.

הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) המוצע בהקשר זה הן חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע; הנחת כבלים וצינורות; ביצוע מחקר מדעי; הגנה על הסביבה ובכלל זה על ערכי טבע מוגנים; הקמת מיתקנים ימיים; ושמירת הבטיחות והביטחון במיתקנים הימיים ובסביבתם (לעניין סמכותה של מדינת ישראל להסדיר פעולות אחרונות אלה ראו: סעיף 260 לאמנת הים).

יצוין כי בין החיקוקים החלים לעניין הגנה על הסביבה, ובכלל זה על ערכי טבע מוגנים, שמוצע לכלול בתוספת השנייה, ניתן למנות את ההוראות בחוק גנים לאומיים החלות לעניין אזור ימי מוגן (כהגדרתו בסעיף 29(א) לחוק המוצע) לפי סעיף 29(ד) לחוק המוצע, וכן את ההוראות חוק גנים לאומיים הנוגעות לערכי טבע מוגנים (ראו דברי ההסבר לסעיף 29 המוצע), והתקנות לפיהן.

בין החיקוקים שעניינם פעילויות של חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, ושמוצע לכלול בתוספת השנייה ניתן לציין את חוק הנפט, חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב–2002 (להלן – חוק משק הגז הטבעי), פקודת הדיג, חוק מקורות אנרגיה ופקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב–1972; חיקוקים בתחום התחבורה הימית, כגון פקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א–1971, חוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו–2005, פקודת הסחורות הנטרפות ודמי הצלה וחוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומיתקנים ימיים), התשס"ח–2008; וחיקוקים כמו פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב–1972, חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח–1988; ופרק ב' לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד–2013 (וכל התקנות שנקבעו לפי אותם חיקוקים, אלא אם כן קובע החוק המוצע אחרת).

בין החיקוקים החלים לעניין הנחת כבלים וצינורות ושמוצע לכלול כעת בתוספת השנייה ניתן לציין את חוק הנפט, חוק משק הגז הטבעי וחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב–1982 (וכל התקנות שנקבעו לפי אותם חיקוקים, אלא אם כן קובע החוק המוצע אחרת).

בין החיקוקים החלים לעניין שמירת הביטחון והבטיחות במיתקנים הימיים ובסביבתם ושמוצע לכלול

סוג החיקוקים שיחולו באזור או במיתקנים כאמור, בהתאם למאפייניהם ולהסדרה הנדרשת בהם, כפי שיפורט להלן, מוצע, בין השאר כדי להבטיח ודאות לגורמים הפועלים באזור זה, כי החיקוקים שיחולו יהיו כאלה המנויים בתוספות שנייה עד רביעית לחוק המוצע. בכך קובע החוק המוצע מבחן מהותי לעניין סוגי החיקוקים שיחולו באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים כאמור, בין השאר בהתחשב בהוראות המשפט הבין-לאומי, אך בד בבד אינו מותיר עמימות בהקשר זה בהפנתו לרשימה סגורה של חיקוקים בתוספות. על פי המוצע יוכל שר המשפטים לשנות את התוספות בצו, בדרך הקבועה לכך בסעיף 34 המוצע.

לסעיף קטן (א) והתוספת השנייה

אמנת הים אשר מגדירה את האזור הכלכלי הבלעדי קובעת גם את הזכויות והסמכויות הנתונות למדינות חוף, בדומה לישראל, ביחס לאותו אזור. וכך קובע בעניין זה סעיף 56 לאמנת הים:

"1. In the exclusive economic zone, the coastal State has:

a) sovereign rights for the purpose of exploring and exploiting, conserving and managing the natural resources, whether living or non-living, of the waters superjacent to the seabed and of the seabed and its subsoil, and with regard to other activities for the exploration of the zone, such as the production of energy from the water, currents and winds;

b) jurisdiction as provided in the relevant provisions) of this Convention with regard to:

i) the establishment and use of artificial islands, installations and structures;

ii) marine scientific research;

iii) the protection and preservation of the marine environment;

c) other rights and duties provided for in this Convention."

סעיף קטן (א) המוצע משקף את ההסדר שקובעת אמנת הים בכל הנוגע לאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל, כפי שהוגדר כאמור בסעיף 9 לחוק המוצע. לצורך כך מוצע לקבוע כי חיקוקים – קרי דברי חקיקה והתקנות שהותקנו

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי יחולו גם חיקוקים המנויים בתוספת השלישית, שעניינם הסדרת הפעילות המבוצעת במיתקנים כאמור, ובכלל זה תעסוקה, ביטחון סוציאלי, תשלומי חובה, הגירה, בטיחות ובריאות.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), במיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי יחולו חיקוקים נוספים שעניינם כאמור בסעיף קטן (ב), המנויים בתוספת הרביעית, ושהחלתם דרושה בשל תקופת הפעילות הממושכת של מיתקנים אלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ולא להרחיבה לקבוצות נוספות כמו עובדים זרים. עוד מוצע לכלול בתוספת זו את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970, והתקנות לפיו, וכן מוצע לכלול בה את סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, והתקנות לפיו, זאת כדי להבטיח כי מי שמעסיק עובדים במיתקנים ימיים באזור הכלכלי הבלעדי יפריש כדין דמי ביטוח בריאות למוסד לביטוח לאומי. יצוין כי החוק האמור – והזכויות לשירותי בריאות לפיו והחובה להפריש דמי ביטוח כאמור – חל רק לגבי תושבי ישראל.

לסעיף קטן (ג) והתוספת הרביעית

מוצע לקבוע אילו חיקוקים יחולו במיתקנים ימיים קבועים כהגדרתם המוצעת בחוק זה, קרי במיתקנים אשר בשל תקופת הזמן הממושכת שבמהלכה הם עתידים להיוותר באותו אזור, הכריז עליהם שר המשפטים כמיתקנים ימיים קבועים. כאמור בחלק הכללי, מיתקנים ימיים קבועים הם אתרים אסטרטגיים שלמדינת ישראל יש אינטרס מוגבר להסדיר את פעילותם. על כן מוצע למנות בתוספת הרביעית לחוק המוצע רשימה של חיקוקים שיחולו במיתקנים אלה, נוסף על החיקוקים שיחולו על פי המוצע במיתקנים ימיים "רגילים". מדובר בחיקוקים באותם תחומים המנויים בסעיף קטן (ב) המוצע לעניין מיתקנים ימיים רגילים, ושמוצדק להחילם במיתקנים ימיים קבועים בשל תקופת הפעילות הממושכת של מיתקנים אלה.

בין החיקוקים שמוצע למנות כאמור בתוספת הרביעית לחוק המוצע ניתן לציין חיקוקים בתחום העבודה, ובכלל זה חוקי המגן וחוקים נוספים הנוגעים לזכויות עובדים (כגון: חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים). וחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, והתקנות לפיהם) וחיקוקים בתחום בטיחות העובדים (כגון פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התשל"ל-1970, והתקנות לפיה). חוק עובדים זרים מחייב מעסיק של עובד זר בקבלת היתר העסקה ובתשלום אגרות, ומטיל עליו חובות כלפי העובד וביניהן החובה להסדיר ביטוח רפואי, העמדת מגורים הולמים ובריאות הסכם עבודה. כיום, מועסקים במיתקנים הימיים עובדים רבים שהם עובדים זרים ומכאן חשיבות החלתו של חוק עובדים זרים לעניין זה. כמו כן ניתן לציין חיקוקים בתחום תשלומי חובה ובכלל זה חוק מס רכוש וקנין פיצויים, התשכ"א-1961.

כעת בתוספת השנייה, ניתן לציין את החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 (וכל התקנות שנקבעו לפי אותו חיקוק).

בין החיקוקים החלים לעניין הגנה על הסביבה ובכלל זה שמירה על ערכי טבע מוגנים ושמרנות לכלול כעת בתוספת השנייה ניתן לציין את חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984; חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008; חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961; חוק האחריות לפיצוי נזקי שמן, התשס"ד-2004; וכאמור את החלקים הרלוונטיים שהוחלו לעניין אזור ימי מוגן, כהגדרתו בחוק המוצע, ולעניין ערכי טבע מוגנים מתוך חוק גנים לאומיים (וכל התקנות שנקבעו לפי אותם חיקוקים, אלא אם כן קובע החוק המוצע אחרת).

לסעיף קטן (ב) והתוספת השלישית

מוצע לקבוע אילו חיקוקים יחולו במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, נוסף על החיקוקים החלים באותו אזור לפי סעיף קטן (א) המוצע.

בהקשר זה מוצע הסדר המשקף את סעיף 60(2) לאמנת הים, הקובע כך:

"The coastal state shall have exclusive jurisdiction over... installations and structures, including jurisdiction with regard to customs, fiscal, health safety and immigration laws and regulations."

ההסדר המוצע, כמו גם ההסדר שנקבע באמנת הים, מבוסס על ההכרה בכך שהפעילות במיתקנים הימיים היא בעיקרה פעילות אנושית הטעונה הסדרה אחרת מזו הנחוצה באזורים הימיים עצמם. בהתאם, מוצע לקבוע כי במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי יחולו גם חיקוקים (המנויים בתוספת השלישית לחוק המוצע) שעניינם הסדרת הפעילות המבוצעת במיתקנים אלה, ובכלל זה תעסוקה, ביטחון סוציאלי, הסדרי כניסה ויציאה, בטיחות ובריאות.

בין החיקוקים בתחום הביטחון הסוציאלי שמוצע לכלול בתוספת השלישית ניתן לציין את חוק הביטוח הלאומי, התשנ"ה-1995, והתקנות לפיו. יש לציין עם זאת כי מוצע להחיל חיקוקים אלה אך ורק לעניין תושבים ישראלים כמשמעותם בחוק האמור, וזאת כדי לספק את מעטפת ההגנה הבסיסית שמקנה אותו חוק לתושבי ישראל,

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע כי הוראות החיקוקים בתחום דיני העבודה ובטיחות עובדים, ששר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים ממנה על ביצועם, המנויים בתוספת הרביעית, כולן או חלקן, לא יחולו במיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, דרך כלל או לגבי סוגי עבודה או סוגי עובדים שיקבע, ורשאי שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים לקבוע בתקנות כאמור כי הוראות החיקוקים כאמור, כולן או חלקן, יחולו בשינויים שיקבע; תקנות לפי סעיף קטן זה ייקבעו בהתאם למקובל לעניין זה באזורים כלכליים בלעדיים של מדינות מפותחות, ובלבד שתקנות כאמור לא יסתרו הוראות של אמנה בין-לאומית שמדינת ישראל אשררה.

(ה) לעניין החיקוקים החלים לפי סעיף זה באזור הכלכלי הבלעדי, במיתקנים הימיים המצויים בו או במיתקנים הימיים הקבועים המצויים בו, יראו כל פעולה המתבצעת באזור הכלכלי הבלעדי או במיתקנים האמורים, כאילו היא מתבצעת בישראל, כל נכס המצוי באזור הכלכלי הבלעדי או במיתקנים האמורים כאילו הוא מצוי בישראל, וכל פעולה של כניסה לאזור הכלכלי הבלעדי או למיתקנים האמורים או יציאה מהם כאילו היא כניסה לישראל או יציאה ממנה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ד)

כאילו היא בוצעה בישראל, כל נכס המצוי באזור או באותם מיתקנים כאילו הוא מצוי בישראל, וכל כניסה אל האזור הכלכלי הבלעדי או אל המיתקנים האמורים או יציאה מהם, כאילו הם כניסה לישראל או יציאה ממנה.

כך למשל, חיקוקי המס המנויים על פי המוצע בתוספת השנייה (דוגמת פקודת מס הכנסה וחוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011) החלים לעניין הפעולות המפורטות בסעיף קטן (א) או לעניין נכסים הקשורים לאותן פעולות, יחולו על פי המוצע באזור הכלכלי הבלעדי לעניין אותם פעולות או נכסים. בהתאם לכך, כל פעולה או נכס שהיוו עילה להטלת מס או לפטור ממס לפי חיקוקים אלה, אילו בוצעה הפעולה בשטח המדינה, אילו הנכס היה מצוי בשטח המדינה, או אילו הטובין שבהם עוסקים החיקוקים הוכנסו לישראל או הוצאו ממנה, מהווים עילה כאמור אם הם מבוצעים באזור הכלכלי הבלעדי, נמצאים בו, מוכנסים אליו או מוצאים ממנו.

יובהר כי הפעולות המפורטות בסעיף קטן (א) אשר בעניין חלים החוקים המפורטים בתוספת השנייה, יחולו, בין השאר, על פעולות שונות הנדרשות לצורך ניצול אוצרות טבע, לרבות עיבוד, הובלה או אחסנה של אוצרות טבע, שירותים שונים הניתנים בקשר לניצול אוצרות טבע או בקשר לפעילות המתקיימת על מיתקנים ימיים וכן על שר עבודה הניתן בתמורה לכל הפעולות האמורות. בהקשר זה ובלי לפגוע בפרשנות האמורה לעניין כל חוקי המס המנויים בתוספת השנייה, מוצע, בסעיף 38, לתקן את פקודת מס הכנסה ולקבוע בה במפורש הוראות תחולה באזור הכלכלי הבלעדי.

כפי שכבר צוין, במיתקנים ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי מוצע להחיל בסעיף קטן (ג), חיקוקים בתחום העבודה והבטיחות בעבודה. עם זאת, החלת חיקוקים בתחומים אלה, כלשונם, עשויה שלא לעלות בקנה אחד עם דרכי הפעילות הייחודיות הנוהגות במיתקנים ימיים קבועים.

לפיכך מוצע להסמיך את שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע בתקנות הוראות להתאמת החיקוקים האמורים, כולם או חלקם, לצרכים ולמאפיינים של הפעילות בתחום העבודה ובטיחות עובדים במיתקנים הימיים הקבועים. בתקנות כאמור מוסמך השר אף לקבוע כי הוראות החיקוקים שהוחלו, כולן או חלקן, כלל לא יחולו בהקשר זה. עם זאת, על פי המוצע, תקנות כאמור לא יכולות לסתור הוראות של אמנה בין-לאומית שמדינת ישראל אשררה.

לסעיף קטן (ה) וסעיף 38 בין החיקוקים החלים (או עשויים לחול) על פי החוק המוצע באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים הימיים או במיתקנים הימיים הקבועים המצויים בו, יש חיקוקים שאין די בהחלה טריטוריאלית שלהם באזור האמור, זאת מאחר שהם קובעים הסדרי תחולה פרסונלית לעניין פעולות מסוימות או נכסים מסוימים (כמו למשל חוקי מס), או הסדרי תחולה טריטוריאליים המתייחסים במפורש לפעולות אשר בוצעו בישראל או נכסים המצויים בישראל. מוצע על כן לקבוע כי לעניין החיקוקים החלים על פי המוצע באזור הכלכלי הבלעדי, במיתקנים הימיים שבו או במיתקנים הימיים הקבועים שבו (תחולה טריטוריאלית), יראו כל פעולה המבוצעת באותו אזור או באותם מיתקנים

13. על אף הוראות סעיף 7 לחוק העונשין וסימן ג' לפרק ג' בחוק האמור, דיני העונשין של מדינת ישראל יחולו על כל עבירה הקבועה בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי פרק זה, שנעברה כולה או מקצתה באזור האמור, כאילו היתה עבירת פנים בהגדרתה בסעיף 7(א) לחוק העונשין.
14. (א) סמכויות שוטר לפי דין יהיו נתונות לו באזור הכלכלי הבלעדי לגבי עבירה שדיני העונשין של מדינת ישראל חלים עליה לפי סעיף 13 לחוק זה, או לפי סעיף 13א לחוק העונשין.
- (ב) הסמכויות לפי סעיף זה באות להוסיף על סמכויות הפיקוח והאכיפה הקבועות בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי פרק זה.
15. דין המדף היבשתי ואוצרות הטבע המצויים בו, לענין חוק זה, כדין האזור הכלכלי הבלעדי ואוצרות טבע המצויים באותו אזור.

פרק ו': מסמך מדיניות

16. (א) הממשלה תאשר, לפי הצעת שר האוצר, בתוך שנתיים מיום תחילתו של חוק זה, מסמך מדיניות ארוכת טווח לענין הסדרת מכלול הפעילויות והשימושים באזורים הימיים (בפרק זה – מסמך המדיניות); במסמך המדיניות יכלול, בין השאר, כל אלה:
- (1) העקרונות, היעדים וסדרי העדיפויות לענין הפעילויות והשימושים באזור הכלכלי הבלעדי, היקפם ויחסי הגומלין ביניהם;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב)

מוצע להבהיר כי אין בהקניית סמכויות השוטר לפי סעיף קטן (א) המוצע כדי לגרוע מסמכויות הפיקוח והאכיפה הנתונות לגורמים נוספים על פי החיקוקים שמוצע להחיל בסעיף 12 באזור הכלכלי הבלעדי, במיתקנים ימיים או במיתקנים ימיים קבועים באזור זה.

סעיף 15 סעיף 10 לחוק המוצע מגדיר את המדף היבשתי, כאמור, כקרקע הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס. סעיף 9(א) לחוק המוצע מגדיר במקביל את האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כרצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה.

בכך נוצרת חפיפה בין המדף היבשתי מצד אחד, ובין האזור הכלכלי הבלעדי מצד שני. למען הבהירות של הדין הפנימי, ובשים לב לכך שהאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כולל, נוסף על קרקע הים שמרכיבה את המדף היבשתי, גם את רצועת הים התיכון שמעליה, הוחלט שלא לקבוע בחוק המוצע הסדרים ייחודיים ושונים לגבי המדף היבשתי, וחלף זאת לקבוע כי דין המדף היבשתי ואוצרות הטבע המצויים בו לענין חוק זה, הוא כדין האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל ואוצרות הטבע המצויים בו.

סעיף 16 מדינות רבות בעולם מתמודדות עם האתגרים הנובעים מן הפעילויות באזורים הימיים, ובכלל זה באזור הכלכלי הבלעדי, בין השאר בדרך של יצירת מתווה הסדרה כולל הקובע את העקרונות והיעדים לניצול אזורי הים, את היקף השימושים באזורים אלה ואת קשרי

סעיף 13 כפי שכבר צוין, מצוי האזור הכלכלי הבלעדי מעבר לגבולות מדינת ישראל. במצב זה, על פי הוראות דיני העונשין, העבירות המבוצעות באותו אזור הן "עבירות חוץ" בהגדרתן בסעיף 7(ב) לחוק העונשין. עם זאת, מוצע לקבוע כי על אף הוראות אלו, סעיף, וכן על אף הוראות סימן ג' לפרק ג' לחוק העונשין (שענינו תחולת דיני העונשין על עבירות חוץ), יראו עבירות הקבועות בחיקוק מן החיקוקים שהוחלו לפי החוק המוצע באזור הכלכלי הבלעדי, לרבות באלה שהוחלו במיתקנים ימיים או במיתקנים ימיים קבועים באותו אזור, שבוצעו כולן או מקצתן באזור הכלכלי הבלעדי או במיתקנים כאמור, כאילו הן עבירות פנים בהגדרתן בסעיף 7(א) לחוק העונשין (להלן – עבירות פנים). כאמור, החלתם של חיקוקים אלה, ובהתאם גם אכיפתם, עולה בקנה אחד עם הזכויות והסמכויות הנתונות למדינת ישראל באזורים הימיים, בין השאר על פי אמנת הים.

סעיף 14 לסעיף קטן (א)

מאחר שהאזור הכלכלי הבלעדי מצוי, כאמור, מעבר לגבולות מדינת ישראל, קיים חוסר ודאות לגבי המצב המשפטי באשר לסמכויות שוטרים באותו אזור. לפיכך, מוצע לקבוע במפורש כי סמכויות שוטר לפי דין יהיו נתונות לו באזור הכלכלי הבלעדי לגבי עבירה שנעברה, כולה או מקצתה, באזור האמור ושדיני העונשין של מדינת ישראל חלים עליה לפי סעיף 13 לחוק המוצע (עבירה שרואים אותה כאילו היא עבירת פנים) או סעיף 13א לחוק העונשין כנוסחו המוצע בסעיף 41 (עבירות חוץ שדיני העונשין של ישראל חלים עליהן).

(2) אמצעים ודרכים לעמידה בעקרונות, ביעדים ובסדרי עדיפויות כאמור בפסקה (1), ובכלל זה פיקוח ומעקב אחר יישומם;

(3) הנחיות לשרי הממשלה, בהתאם לשטחי הפעולה שעליהם הם ממונים, וכן הנחיות לגופים ציבוריים שהוקנתה להם סמכות על פי דין באזור הכלכלי הבלעדי ולכל אדם הממלא תפקיד ציבורי לפי דין שהוקנתה לו סמכות כאמור.

(ב) הצעת שר האוצר למסמך המדיניות, לפי סעיף קטן (א), תוגש לממשלה לאחר קבלת עמדת המועצה הארצית ובהתבסס על עבודה בין משרדית בהובלת מינהל התכנון; הצעת שר האוצר, בצירוף עמדת המועצה הארצית, יפורסמו באתר האינטרנט של מינהל התכנון, בטרם הגשת ההצעה לממשלה.

(ג) הגיש שר האוצר הצעה למסמך מדיניות לפי סעיף קטן (א) והחליטה הממשלה שלא לקבלה, תורה הממשלה לשר האוצר להגיש הצעה מתוקנת בתוך תקופה שתורה ושלא תעלה על ששה חודשים.

(ד) הממשלה, לפי הצעת שר האוצר או שר אחר, תעדכן את מסמך המדיניות מעת לעת, אחת לחמש שנים לפחות, ורשאית הממשלה לקבוע במסמך המדיניות הוראות שונות לעניין אופן העדכון ומועד העדכון.

(ה) הודעה על אישור מסמך המדיניות בידי הממשלה ועל כל שינוי בו יפורסמו ברשומות; מסמך המדיניות יפורסם באתר האינטרנט של מינהל התכנון בסמוך לאחר אישורו.

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי הצעת משרד האוצר לממשלה תיעשה לאחר קבלת עמדת המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, ובהתבסס על עבודה בין-משרדית בהובלת מינהל התכנון שבמשרד האוצר, שבה ייקחו חלק גם גורמים מהציבור הנוגעים לנושא לרבות נציגי ארגונים סביבתיים ונציגי האקדמיה. מוצע כי הצעת שר האוצר בצירוף עמדת המועצה הארצית יפורסמו באתר האינטרנט של מינהל התכנון בטרם הגשת ההצעה לממשלה.

עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג), כי במקרה שהצעת שר האוצר אשר הוגשה לממשלה לא התקבלה, הממשלה תורה לשר האוצר להגיש לה הצעה מתוקנת בתוך תקופה שתורה אשר ושלא תעלה על ששה חודשים. מוצע כי הממשלה, לפי הצעת שר האוצר או שר אחר, תעדכן את מסמך המדיניות מעת לעת, אחת לחמש שנים, לפחות, או באופן, במועדים ובתדירות שייקבעו במסמך המדיניות אשר יאושר בממשלה (סעיף קטן (ד)).

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע כי הודעה על אישור מסמך המדיניות בידי הממשלה וכן הודעה על שינוי בו יפורסם ברשומות, וכי מסמך המדיניות אשר אושר יפורסם באתר האינטרנט של מנהל התכנון בסמוך לאחר אישורו.

אשר למעמדו של מסמך מדיניות שאושר בממשלה, מבהיר סעיף קטן (ו) כי הוא מחייב כל גוף ציבורי בעל סמכות באזור הכלכלי הבלעדי וכל אדם הממלא תפקיד ציבורי לפי דין שהוקנתה לו סמכות כאמור, ובכלל זה את הגורם המוסמך ונציג המשרד להגנת הסביבה (כהגדרתם בסעיף 17 המוצע), ואת מנהל הרשות לשמירת הטבע

הגומלין ביניהם. מתווה מעין זה ידוע ברחבי העולם כ"תכנון ימי מרחבי" (Marine Spatial Planning).

החוק המוצע מעגן את הפרקטיקה העולמית בהקשר זה ונותן ביטוי לתהליך שמתרחש כבר היום בממשלת ישראל בעניין הכנת מסמך אשר יתווה את המדיניות הממשלתית נוכח מכלול השימושים הקיימים והאפשריים באזורים הימיים, וזאת באופן מתואם ומקצועי ומתוך ראייה ארוכת טווח ביחס לאזורים אלה.

בהתאם, קובע סעיף 16 המוצע, בסעיף קטן (א), כי הממשלה תאשר, על פי הצעת שר האוצר בהיותו שר הממונה על מינהל התכנון, בתוך שנתיים מיום תחילתו של החוק המוצע, מסמך מדיניות ארוכת טווח שיעסוק בהסדרת מכלול הפעילויות והשימושים באזורים הימיים. מסמך המדיניות יכלול בין השאר עקרונות, יעדים וסדרי עדיפויות לגבי הפעילויות והשימושים באזור הכלכלי הבלעדי, ואת היקפם ויחסי הגומלין ביניהם; אמצעים ודרכים להגשמת העקרונות, היעדים וסדרי העדיפויות כאמור, ובכלל זה פיקוח ומעקב אחר יישומם; וכן הנחיות לשרי הממשלה, בהתאם לשטחי הפעולה שעליהם הם ממונים, והנחיות לגופים ציבוריים שהוקנתה להם סמכות באזור הכלכלי הבלעדי ולכל אדם הממלא תפקיד ציבורי לפי דין שהוקנתה לו סמכות כאמור. יובהר כי פסקאות (1) עד (3) של סעיף קטן (א) המוצע כוללות את רשימת העניינים שחובה לכלול במסמך המדיניות והם עניינים הנוגעים לאזור הכלכלי הבלעדי. עם זאת מסמך המדיניות יכול שיתיחס, על פי הרישאה של סעיף קטן (א) להסדרת הפעילויות והשימושים גם באזורים הימיים האחרים.

(ו) גוף ציבורי שהוקנתה לו סמכות על פי דין באזור הכלכלי הבלעדי וכל אדם הממלא תפקיד ציבורי לפי דין שהוקנתה לו סמכות כאמור, יפעילו את סמכותם כאמור בהתאם למסמך המדיניות.

(ז) ראה שר או גוף ציבורי או אדם כאמור בסעיף קטן (ו) כי לצורך הפעלת סמכויותיו במקרה מסוים עליו לסטות ממסמך המדיניות, לא יעשה כן אלא באישור הממשלה.

(ח) עד לאישור מסמך המדיניות בידי הממשלה לפי סעיף זה, יפעיל משרד האנרגיה את סמכויותיו באזור הכלכלי הבלעדי בהתחשב בהיבטים סביבתיים הנוגעים לאזור האמור ולמערכות האקולוגיות שבו, בהתאם להמלצות סקר אסטרטגי סביבתי שערך המשרד.

(ט) בסעיף זה –

“חוק התכנון והבנייה” – חוק התכנון והבנייה, התשכ”ה–1965;

“המועצה הארצית” – כמשמעותה בסעיף 2 לחוק התכנון והבנייה;

“מינהל התכנון” ו”תכנית” – כהגדרתם בחוק התכנון והבנייה.

פרק ז': אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט באזור הכלכלי הבלעדי

הגדרות

17. בפרק זה –

“אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט” – כמשמעותו בסעיף 24;

“הגורם המוסמך” – הממונה על ענייני הנפט שמונה לפי חוק הנפט, ולעניין פעולת נפט שחל עליה חוק משק הגז הטבעי – השר או מנהל רשות הגז הטבעי שמונה לפי חוק משק הגז הטבעי, לפי העניין;

“הפקת נפט”, “חיפוש נפט” ו”נפט” – כהגדרתם בחוק הנפט;

“זכות נפט” – כהגדרתה בחוק הנפט וכן רישיון לפי חוק משק הגז הטבעי;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 17 מוצע להגדיר מונחים שבהם נעשה שימוש בפרק ז' המוצע, ובכלל זה את המונחים “אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט”, “הגורם המוסמך”, “זכות נפט” “מסמך סביבתי” ו”פעולת נפט”.

להגדרה “אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט” – מוצע לקבוע כי האישור הנדרש לפי פרק ז' המוצע לצורך ביצוע פעולת נפט בידי בעל זכות נפט באזור הכלכלי הבלעדי הוא כמשמעותו בסעיף 24 המוצע – היינו, אישור שבו ייקבעו ההוראות הנוגעות להיבטים הסביבתיים הנוגעים לפעולת הנפט שעל בעל זכות הנפט לפעול לפיהן, הוראות שייקבעו בהסתמך על המסמך הסביבתי שיוגש לפי פרק ז' האמור.

להגדרה “הגורם המוסמך” – מוצע לקבוע כי הגורם המוסמך לעניין פרק ז' המוצע הוא הממונה על ענייני הנפט לפי חוק הנפט, ולעניין פעולת נפט שחל עליה חוק משק הגז הטבעי (למשל הקמת מיתקן גז לפי סעיף 24 לחוק משק הגז הטבעי) – שר האנרגיה או מנהל רשות הגז הטבעי לפי החוק האמור, לפי העניין.

להגדרה “זכות נפט” – מוצע להבהיר כי זכות נפט היא כהגדרתה בחוק הנפט וכן רישיון הניתן לפי חוק משק הגז הטבעי.

והגנים הלאומים לעניין מתן היתר לפי סעיף 30(ד) לחוק הגנים הלאומיים. על פי המוצע, בסעיף קטן (ז), אם נדרש שר, גוף ציבורי או אדם כאמור לסטות ממסמך המדיניות לצורך הפעלת סמכויותיו במקרה מסוים, עליו לקבל לשם כך את אישור הממשלה. עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ח), כי עד לאישור מסמך המדיניות בידי הממשלה, יפעיל משרד האנרגיה את סמכויותיו באזור הבלעדי הכלכלי בהתחשב בהיבטים סביבתיים הנוגעים לאזור זה ובהתחשב במערכות האקולוגיות שבו, בהתאם לסקר האסטרטגי הסביבתי שערך המשרד.

סעיפים בפרק ז' מוצע להבנות תהליך לבחינת **17 עד 28** ההשפעות הסביבתיות של פעולת נפט **כללי** (כהגדרתה המוצעת בסעיף 17) באזור הכלכלי הבלעדי. מוצע כי לצורך בחינת ההיבטים הסביבתיים יהווה המשרד להגנת הסביבה הגורם המקצועי המייעץ, וכי הגורם המוסמך אשר בידו נמצאות הסמכויות לאשר פעולת נפט (הממונה על ענייני הנפט, שר האנרגיה או מנהל רשות הגז הטבעי, לפי העניין), יוכל לסטות מהמלצותיו של המשרד להגנת הסביבה רק מטעמים מיוחדים שיירשמו ויפורסמו.

⁹ ס”ח התשכ”ה, עמ’ 307.

”מסמך סביבתי” – מסמך המפרט בין השאר את אלה:

- (1) ההשפעות הסביבתיות מפעולת נפט ומפעולות הנלוות לה, לרבות מפעולות אחסון ושינוע של תוצרי קדיחת נפט, ובין השאר ההשפעות על הקרקע, האוויר, הים, ערכי הטבע והנוף, החי והצומח והשפעה על פעולתם של מיתקנים להתפתלות מים (בהגדרה זו – ההשפעות הסביבתיות);
- (2) בדיקת חלופות לעניין מיקום ביצוע פעולת הנפט והטכנולוגיה לביצועה בשים לב להשפעות הסביבתיות;
- (3) המלצות ביחס להנחיות ולאמצעים הנדרשים לצורך מזעור ההשפעות הסביבתיות, ובכלל זה לעניין המועד לביצוע פעולת הנפט והפעולות הנלוות לה;
- (4) הוראות לעניין שיקום האתר עם סיום ביצוע פעולת הנפט;
- (5) ניטור רקע של הסביבה הימית;

”נציג המשרד להגנת הסביבה” – מי שהשר להגנת הסביבה מינה אותו לעניין פרק זה; “פעולת נפט” – קדיחת נפט במהלך חיפוש נפט או במהלך הפקת נפט, הנחת תשתיות וצינורות להובלת נפט, או הקמת מיתקן ימי קבוע לצורך קדיחת נפט או לשם טיפול בתוצרי הקדיחה או אחסונם ופירוק מיתקן ימי כאמור, והכל גם אם לא הוכרז על המיתקן בהודעה ברשומות כאמור בהגדרה “מיתקן ימי קבוע”.

18. (א) לא יבצע בעל זכות נפט פעולת נפט באזור הכלכלי הבלעדי אלא אם כן נתן לו הגורם המוסמך אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט לפי הוראות פרק זה ובהתאם לתנאי האישור.

(ב) נדרש אישור מאת הגורם המוסמך לביצוע פעולת נפט, לפי חוק הנפט או חוק משק הגז הטבעי, לא ייתן הגורם המוסמך אישור כאמור אלא לאחר שנתן אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט לפי פרק זה.

חובת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט

ד ב ר י ה ס ב ר

מיתקן ימי קבוע לצורך קדיחת נפט (במהלך חיפוש או במהלך הפקת) או לשם טיפול בתוצרי הקדיחה או אחסונם או פירוקו של מיתקן כאמור. לעניין מיתקן ימי קבוע מוצע להבהיר כי הכוונה גם לפעולה במיתקן שטרם הוכרז ברשומות כנדרש בהגדרה “מיתקן ימי קבוע” שבסעיף 1 המוצע שכן פעולת הקמת המיתקן תקדם לרוב להכרזה ברשומות.

סעיף 18 מוצע לקבוע, בסעיף קטן (א), כי קבלת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט לפי פרק ז' המוצע, הוא תנאי לביצוע אותה הפעולה על ידי בעל זכות הנפט וכי בעל זכות הנפט מחויב לפעול לפי הוראות האישור.

בנוסף, כדי להבהיר את היחסים בין אישורים רגולטוריים שונים שנותן הגורם המוסמך מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ב), כי אם נדרש אישור מאת הגורם המוסמך, לפי ההוראות מכוח חוק הנפט או חוק משק הגז הטבעי, לביצוע פעולה הנכללת בהגדרת פעולת נפט כאמור בסעיף 17 המוצע, לא ייתן הגורם המוסמך אישור כזה אלא לאחר שנתן אישור להיבטים הסביבתיים לגבי אותה פעולה בהתאם לאמור בפרק ז' המוצע.

להגדרה “מסמך סביבתי” – במרכזו של התהליך לבחינת ההיבטים הסביבתיים באישור פעולת נפט עומדת הבדיקה של ההשפעות הסביבתיות הצפויות מאותה פעולה. על פי המוצע, במסגרת התהליך תוגש בידי מי שמבקש לבצע פעולת נפט, בקשה לאישור ההיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט ובהמשך יצרף לה מסמך סביבתי. מוצע כי המסמך הסביבתי יכלול פירוט של ההשפעות הסביבתיות מפעולת הנפט ומפעולות נלוות לה לרבות מפעולות אחסון ושינוע של תוצרי קדיחת נפט; בדיקת חלופות לעניין מיקום ביצוע פעולת הנפט והטכנולוגיה או הטכנולוגיות לביצועה, בשים לב להשפעות הסביבתיות הצפויות ממנה; המלצות ביחס להנחיות ולאמצעים למזעור אותן השפעות סביבתיות; הוראות בדבר שיקום האתר בגמר ביצוע הפעולה; ותוצאות ניטור רקע של הסביבה הימית.

להגדרה “פעולת נפט” – מוצע לקבוע בצורה ברורה מהי פעולת נפט שביצועה דורש את אישור ההיבטים הסביבתיים שלה, בהתאם לפרק ז' לחוק המוצע.

על פי המוצע, תיחשב כל אחת מאלה לפעולת נפט: קדיחת נפט במהלך חיפוש נפט או במהלך הפקת נפט; הנחת תשתיות וצינורות להובלת נפט ותוצרי; או הקמת

- (ג) הוראות סעיף זה יראו אותן כתנאי זכות הנפט של בעל הזכות.
- (ד) אין בדרישת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט לפי סעיף זה כדי לגרוע מהוראות החיקוקים כפי שהוחלו לפי סעיף 12.
19. (א) בעל זכות נפט המבקש לבצע פעולת נפט באזור הכלכלי הבלעדי יגיש לגורם המוסמך בקשה לקבלת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט (בפרק זה – בקשה לאישור ההיבטים הסביבתיים).
- (ב) הוגשה בקשה לאישור ההיבטים הסביבתיים לפי סעיף קטן (א), יעבירה הגורם המוסמך לנציג המשרד להגנת הסביבה.
20. (א) הועברה לנציג המשרד להגנת הסביבה בקשה לאישור לפי סעיף 19(ב), יגבש, לאחר התייעצות עם הגורם המוסמך, הנחיות פרטניות להכנת המסמך הסביבתי הנדרש (בפרק זה – הנחיות פרטניות).
- (ב) נציג המשרד להגנת הסביבה יעביר את ההנחיות הפרטניות שגיבש, לגורם המוסמך, בתוך 21 ימים מהמועד שבו נמסרה לו הבקשה לאישור ההיבטים הסביבתיים, ולעניין בקשה לאישור בנוגע לפעולת נפט במהלך הפקה של נפט – בתוך 45 ימים מהמועד האמור.
- (ג) מצא הגורם המוסמך כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים עריכת שינוי בהנחיות הפרטניות שגיבש נציג המשרד להגנת הסביבה, רשאי הוא לשנותן; הטעמים המיוחדים לעריכת השינוי יפורטו בהחלטת הגורם המוסמך; ההחלטה והטעמים כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האנרגיה בסמוך לאחר קבלת ההחלטה.
- (ד) ההנחיות הפרטניות יגובשו על בסיס ההנחיות הכלליות כמשמעותן בסעיף 21, ככל שיש הנחיות כלליות באותו עניין.
- (ה) הגורם המוסמך יעביר את ההנחיות הפרטניות לבעל זכות הנפט.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 20 לאחר שהוגשה בקשה לאישור ההיבטים הסביבתיים של פעולת נפט והועברה לנציג המשרד להגנת הסביבה, מוצע כי נציג המשרד להגנת הסביבה יגבש הנחיות פרטניות להכנת מסמך סביבתי. את ההנחיות יגבש נציג המשרד להגנת הסביבה לאחר התייעצות עם הגורם המוסמך. מוצע להגביל בזמן את הליך גיבוש ההנחיות הפרטניות ל-21 ימים מהמועד שבו נמסרה הבקשה לאישור ההיבטים הסביבתיים. מוצע להאריך תקופה זו כאשר מדובר בבקשה לאישור היבטים הסביבתיים בנוגע לפעולת נפט במהלך הפקה של נפט, ולקבוע שבמקרה כזה יועברו ההנחיות הפרטניות בתוך 45 ימים מהמועד כאמור.

מוצע לקבוע כי הגורם המוסמך רשאי לערוך שינויים בהנחיות הפרטניות שגיבש נציג המשרד להגנת הסביבה רק אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, ואשר יפורטו בהחלטת הגורם המוסמך; מוצע כי החלטה וטעמים כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האנרגיה בסמוך לאחר קבלת ההחלטה.

עוד מוצע לקבוע כי ההנחיות הפרטניות יגובשו על בסיס ההנחיות הכלליות שגיבש שר האנרגיה בהסכמת השר להגנת הסביבה, כמשמעותן בסעיף 21 המוצע (ר' דברי

עוד מוצע לקבוע כי הוראות הסעיף המוצע יהוו תנאי זכות הנפט של בעל הזכות (סעיף קטן ג)). ולכן בעל זכות נפט אשר פועל בלא אישור היבטים סביבתיים או המפר את תנאי האישור יראו אותו כמי שמפר את תנאי זכות הנפט על כל המשתמע מכך לפי חוק הנפט או את תנאי הרישיון לפי חוק משק הגז הטבעי על כל המשתמע מכך לפי החוק האמור.

לבסוף, מוצע להבהיר, בסעיף קטן (ד), כי אין בדרישה לאישור ההיבטים הסביבתיים לפעולת נפט בידי הגורם המוסמך כמפורט בפרק ז', כדי לגרוע מהוראות החיקוקים שהוחלו לפי סעיף 12 באזור הכלכלי הבלעדי או במיתקנים הימיים שבו, ובפרט מדרישות שדורש הגורם המוסמך מבעל זכות הנפט לפי חוק הנפט וחוק משק הגז הטבעי.

סעיף 19 הסעיף המוצע קובע את ההוראות לעניין הליך הגשת הבקשה לאישור ההיבטים הסביבתיים. מוצע כי על בעל זכות נפט המבקש לבצע פעולת נפט באזור הכלכלי הבלעדי להגיש לגורם המוסמך בקשה לקבלת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט. לאחר הגשת הבקשה מוצע כי הגורם המוסמך יעביר את המסמך לנציג המשרד להגנת הסביבה שמינה השר להגנת הסביבה, לצורך קבלת חוות דעתו.

21. (א) שר האנרגיה, בהסכמת השר להגנת הסביבה, יגבש הנחיות כלליות להכנת מסמך סביבתי, ורשאי הוא לקבוע הנחיות כלליות שונות לסוגים שונים של פעולות נפט. (ב) ההנחיות הכלליות יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האנרגיה.
22. בעל זכות נפט שקיבל הנחיות פרטניות לפי סעיף 20, יגיש לגורם המוסמך ולנציג המשרד להגנת הסביבה את המסמך הסביבתי שהוכן בהתאם לאותן הנחיות.
23. (א) הגיש בעל זכות נפט מסמך סביבתי לפי סעיף 22, רשאי הגורם המוסמך וכן נציג המשרד להגנת הסביבה, בתוך 21 ימים מיום הגשת המסמך הסביבתי, לבקש חוות דעת מקצועיות כפי שימצאו לנכון לרבות מרשויות שהוקמו על פי דין, וכן לדרוש הבהרות והשלמות למסמך הסביבתי ולמסמכים שצורפו לו.
- (ב) נציג המשרד להגנת הסביבה יגיש לגורם המוסמך את חוות דעתו למסמך הסביבתי שהגיש בעל זכות הנפט, בתוך 45 ימים מיום שנמסר לו, ולגבי מסמך סביבתי בנוגע לפעולות נפט במהלך הפקה של נפט – בתוך 90 ימים מהמועד האמור; נדרשו לפי סעיף קטן (א) חוות דעת, הבהרות או השלמות לעניין המסמך הסביבתי והמסמכים שצורפו לו, תחל התקופה לפי סעיף קטן זה במועד קבלת ההשלמות למסמך הסביבתי.
24. (א) הגורם המוסמך יחליט בתוך 7 ימים מיום שהועברה לו חוות דעתו של נציג המשרד להגנת הסביבה כאמור בסעיף 23(ב), או בתום המועדים הקבועים באותו סעיף, לפי המוקדם, האם לתת לבעל זכות הנפט אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט או לסרב לתתו.
- (ב) באישור ההיבטים הסביבתיים של פעולת נפט יקבע הגורם המוסמך הוראות הנוגעות להיבטים הסביבתיים הנוגעים לאותה פעולה שעל בעל זכות הנפט לפעול לפיהן, וזאת בהסתמך על המסמך הסביבתי.

ד ב ר י ה ס ב ר

- וההסבר לסעיף 21 המוצע), וזאת, ככל שקיימות הנחיות כלליות באותו עניין.
- לבסוף, מוצע לקבוע כי הגורם המוסמך יעביר את ההנחיות הפרטניות לבעל זכות הנפט.
- סעיף 21** מוצע להסמיך את שר האנרגיה, בהסכמת השר להגנת הסביבה, לגבש הנחיות כלליות להכנת מסמך סביבתי. ההנחיות הכלליות יחולו על כל בקשה המוגשת לגורם המוסמך ויהיו בסיס לגיבוש ההנחיות הפרטניות להכנת המסמך הסביבתי. לעניין זה מוצע כי השרים יהיו רשאים להבחין בין פעולות שונות, כגון פעולות לקדיחת נפט המבוצעות בשלב החיפוש ובין פעולות כאמור המבוצעות בשלב ההפקה, ולגבש הנחיות כלליות שונות לעניין כל שלב. מוצע כי הנחיות כלליות כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האנרגיה.
- סעיף 22** בשלב הבא מוצע כי בעל זכות נפט אשר קיבל הנחיות פרטניות כאמור בסעיף 20, יגיש לגורם המוסמך ולנציג המשרד להגנת הסביבה מסמך סביבתי כהגדרתו בסעיף 17, ושהוכן בהתאם להנחיות אלה.
- סעיף 23** לאחר שהגיש בעל זכות נפט מסמך סביבתי לפי סעיף 22, מוצע לאפשר לגורם המוסמך ולנציג המשרד להגנת הסביבה, לבקש בתוך 21 ימים ממועד הגשת המסמך, חוות דעת מקצועיות מרשויות שהוקמו על פי דין,
- וכן לדרוש מסמכים נוספים הדרושים להם כגון השלמות והבהרות למסמך הסביבתי ולמסמכים שצורפו לו, וזאת כדי לגבש חוות דעת ביחס למסמך הסביבתי.
- בשלב הבא מוצע לקבוע כי על נציג המשרד להגנת הסביבה להעביר לגורם המוסמך את חוות דעתו למסמך הסביבתי בתוך 45 ימים מיום שנמסר לו המסמך הסביבתי, אלא אם כן מדובר במסמך סביבתי בנוגע לפעולות נפט במהלך הפקה של נפט, שאז יוכל נציג המשרד להגנת הסביבה להגיש את חוות דעתו כאמור בתוך 90 ימים מהמועד האמור. עוד מוצע להבהיר כי המועדים להגשת חוות הדעת של נציג המשרד להגנת הסביבה נמנים, ככלל, ממועד הגשת המסמך הסביבתי, ואולם אם הוחלט לבקש השלמות וחוות דעת נוספות, יימנו מועדים אלה ממועד קבלת חוות הדעת או ההשלמות, לפי העניין.
- סעיף 24** מוצע כי הגורם המוסמך יחליט, בתוך 7 ימים מיום שהועברה לו חוות דעתו של נציג המשרד להגנת הסביבה, או בתום המועדים הקבועים בסעיף 23, אם לתת לבעל זכות הנפט אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט או לסרב לתתו. באישור להיבטים הסביבתיים יקבעו ההוראות הנוגעות להיבטים הסביבתיים של פעולת הנפט שעל בעל זכות הנפט לפעול לפיהן בביצוע אותה פעולה, וזאת בהסתמך על המסמך הסביבתי.

(ג) החלטת הגורם המוסמך לפי סעיף זה תינתן בהתאם לחוות הדעת של נציג המשרד להגנת הסביבה שהוגשה לפי סעיף 23(ב), אלא אם כן מצא הגורם המוסמך כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים קבלת החלטה שלא בהתאם לחוות הדעת כאמור; הטעמים המיוחדים כאמור יפורטו בהחלטת הגורם המוסמך; ההחלטה והטעמים המיוחדים יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האנרגיה, בסמוך לאחר קבלת ההחלטה.

25. החליט הגורם המוסמך לתת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט, יפרסם הודעה על כך לציבור באתר האינטרנט של משרד האנרגיה.
26. הגורם המוסמך רשאי, מטעמים שיירשמו, לדחות את המועדים הקבועים בפרק זה אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין.
27. על אף הוראות פרק זה רשאים הגורם המוסמך יחד עם נציג המשרד להגנת הסביבה לפטור בעל זכות נפט מהחובה לקבל אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט לפי פרק זה, לצורך ביצוע פעולת נפט מסוימת, אם שוכנעו, מטעמים שיירשמו, כי בנסיבות העניין האישור אינו נדרש בשל אופיה, מהותה או היקפה של פעולת הנפט.
28. שר האנרגיה, בהתייעצות עם שר המשפטים ובהסכמת השר להגנת הסביבה, רשאי לקבוע הוראות לביצוע פרק זה.

פרק ח': אזור ימי מוגן באזור הכלכלי הבלעדי

29. (א) שר האוצר רשאי, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ושר הביטחון, ועל פי הצעת הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או בהתייעצות עמה, להכריז על שטח באזור הכלכלי הבלעדי כאזור ימי מוגן; לעניין זה, "אזור ימי מוגן" – שטח בים התיכון שבו נשמרים ח, צומח, דומם או קרקע, שיש בהם עניין מדעי או חינוכי, מפני שינויים בלתי רצויים במראם, בהרכבם הביולוגי או במהלך התפתחותם.
- (ב) לא יכריז שר האוצר על אזור ימי מוגן לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

דברי הסבר

אינו נדרש בשל אופיה, מהותה, או היקפה של פעולת הנפט.

סעיף 28 מוצע להסמיק את שר האנרגיה, בהתייעצות עם שר המשפטים ובהסכמת השר להגנת הסביבה, לקבוע תקנות לביצוע הוראות פרק ז' המוצע.

סעיף 29 במדינות שונות ברחבי העולם נהוג לקבוע אזורים מסוימים בים אשר ייחשבו ל"אזורים ימיים מוגנים" (marine protected area) וזאת במטרה לשמר באותם אזורים, לאורך זמן ממושך, את הטבע והמערכות הביולוגיות הייחודיות המצויות בהם.

מוצע לקבוע הסדר בעניין הכרזה על אזורים ימיים מוגנים באזור הכלכלי הבלעדי. לשם כך מוצע, בסעיף קטן (א), להסמיק את שר האוצר בהיותו השר האחראי על מינהל התכנון, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ושר הביטחון, ועל פי הצעתה של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או בהתייעצות עמה, להכריז על שטח באזור הכלכלי הבלעדי כאזור ימי מוגן (כהגדרתו המוצעת בסעיף זה).

כמו כן מוצע, בסעיף קטן (ב), להתנות את ההכרזה בכמה תנאים. ראשית, בכך שהיא תואמת את מסמך

מוצע לקבוע כי החלטת הגורם המוסמך לפי סעיף זה תינתן בהתאם לחוות הדעת של נציג המשרד להגנת הסביבה שהוגשה כאמור בסעיף 23, אלא אם כן מצא הגורם המוסמך כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים קבלת החלטה שלא בהתאם לחוות הדעת כאמור. טעמים מיוחדים כאמור יפורטו בהחלטת הגורם המוסמך; מוצע כי החלטה ונימוקים כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האנרגיה בסמוך לאחר קבלת ההחלטה.

סעיף 25 מוצע לקבוע כי הגורם המוסמך יפרסם הודעה על החלטה לתת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט באתר האינטרנט של משרד האנרגיה בסמוך לאחר קבלתה.

סעיף 26 מוצע להסמיק את הגורם המוסמך לדחות את המועדים הקבועים בפרק ז' המוצע וזאת מטעמים שיירשמו.

סעיף 27 מוצע לקבוע כי על אף הוראות פרק ז' המוצע, הגורם המוסמך יחד עם נציג המשרד להגנת הסביבה, רשאים לפטור בעל זכות נפט מקבלת אישור להיבטים הסביבתיים של פעולת נפט אם שוכנעו מטעמים שיירשמו, כי בנסיבות העניין האישור להיבטים הסביבתיים

- (1) ההכרזה תואמת את מסמך המדיניות שאישרה הממשלה לפי סעיף 16, ואם טרם אושר מסמך כאמור – ההכרזה ניתנה באישור הממשלה;
- (2) ניתנה הזדמנות לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לחוות דעתה בדבר התאמתו של השטח לשמש אזור ימי מוגן, ובלבד שחוות דעתה תוגש בתוך 60 ימים מיום שהובאה לידיעתה הכוונה להכריז כאמור.
- (ג) הכרזה על שטח כאזור ימי מוגן לפי סעיף זה טעונה פרסום ברשומות.
- (ד) אזור ימי מוגן שהוכרז לפי סעיף זה, יראו אותו כשמורת טבע לעניין חוק גנים לאומיים, והוראות החוק האמור והתקנות לפיו החלות לעניין שמורת טבע יחולו לגביו, בשינויים המחויבים, לרבות ההוראות לעניין עונשין, פיקוח ואכיפה שבחוק האמור, ולמעט סעיפים 22 עד 29, 30(א) עד 31, 32, 33 ו-35(ב) לחוק האמור.
- (ה) הכריז שר האוצר על אזור ימי מוגן, רשאי הוא לקבוע בהכרזה פעולות מותרות באזור ימי מוגן שביצוען אינו טעון היתר מאת מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לפי סעיף 30(ד) לחוק גנים לאומיים, כפי שהוחל בסעיף קטן (ד).
- (ו) האיסורים וההגבלות החלים לעניין אזור ימי מוגן לפי הוראות סעיף קטן (ד) לא יחולו על צבא ההגנה לישראל או על שלוחה אחרת של מערכת הביטחון ששר הביטחון או ראש הממשלה אישר אותה לעניין זה.
- (ז) חל חוק העתיקות לפי סעיף 7 על שטח שהוכרז כאזור ימי מוגן, תיעשה כל פעולה לפי החוק האמור בהתייעצות בין הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לבין רשות העתיקות כמשמעותה בחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989¹⁰.
- (ח) שר האוצר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ועל פי הצעת הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או בהתייעצות עמה, רשאי לבטל או לשנות הכרזה על אזור ימי מוגן; ביטול או שינוי כאמור טעונים פרסום ברשומות.

ד ב ר י ה ס ב ר

מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לפי סעיף 30(ד) לחוק גנים לאומיים, כפי שהוחל בסעיף קטן (ד). זאת במקרה שבו מוצדק לפתור סוג של פעולות מהצורך של קבלת היתר באופן פרטני.

עוד מוצע לקבוע הסדר מיוחד לעניין צבא ההגנה לישראל ויחידות ביטחוניות נוספות ולהחריגם מתחולת האיסורים וההגבלות החלים באזור ימי מוגן לפי הוראות חוק גנים לאומיים, בהתאם לסעיף קטן (ד) המוצע (סעיף קטן (ו)).

בסעיף קטן (ז) מוצע לקבוע כי במקרה של מציאת עתיקה באזור ימי מוגן שחל לגביו חוק העתיקות, קרי באזור ימי מוגן הנמצא באזור הסמוך (ראו גם דברי ההסבר לסעיף 7), תטפל רשות העתיקות בעתיקה בתיאום עם הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.

לבסוף, מוצע, בסעיף קטן (ח), להסמיך את שר האוצר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ועל פי הצעת הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או בהתייעצות עמה, לבטל או לשנות הכרזה על אזור ימי מוגן. ביטול או שינוי כאמור יפורסמו ברשומות.

המדיניות שאישרה הממשלה לפי סעיף 16 המוצע, ואם לא אושר מסמך כאמור – ההכרזה ניתנה באישור הממשלה. ושנית, בכך שעובר לביצוע ההכרזה, ניתנה למועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים הזדמנות לחוות דעתה, לגבי התאמתו של השטח לשמש אזור ימי מוגן. תנאי זה יתקיים גם אם לא הוגשה חוות דעת כאמור, אם חלפו יותר מ-60 ימים מיום שהובאה לידיעת המועצה האמורה הכוונה להכריז על אזור ימי מוגן. עוד מוצע לקבוע כי ההכרזה תפורסם ברשומות (סעיף קטן (ג)).

במטרה לצקת תוכן להכרזה על אזור ימי מוגן, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ד) כי יראו אזור כאמור כשמורת טבע לעניין הוראות חוק גנים לאומיים והתקנות לפיו, לרבות לעניין הוראת סעיף 30(ד) לחוק האמור שעניינה היתר לפגיעה בשמורת טבע ולעניין הוראות העונשין והוראות הפיקוח והאכיפה המסורות לפי אותו חוק לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, וכי הוראות אלה יחולו לגבי אזור כאמור, בשינויים המחויבים.

עם זאת מוצע לקבוע בסעיף קטן (ה) כי במסגרת ההכרזה על אזור ימי מוגן יוכל שר האוצר לקבוע פעולות מותרות באזור ימי מוגן, אשר ביצוען אינו טעון היתר מאת

¹⁰ ס"ח התשמ"ט, עמ' 88.

פרק ט': שונות

30. הממשלה, לאחר קבלת חוות דעתו של המרכז למיפוי ישראל, תקבע בהחלטתה את הנקודות הגאוגרפיות בקו החוף או בסמוך אליו שישמשו לצורך קביעת קווי הבסיס שמהם נמדדים האזורים הימיים, ורשאית היא להודיע בהחלטתה על קצה תחום האזורים הימיים, כולם או חלקם.
31. שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע הוראות לעניין מסירת מידע לשר האוצר ממשרדי הממשלה, גוף ציבורי שהוקנתה לו סמכות לפי דין באזורים הימיים או אדם הממלא תפקיד ציבורי לפי דין שהוקנתה לו סמכות כאמור, לשם איסוף המידע ושמירתו במאגר מידע.
32. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהזכויות ומהסמכויות של מדינת ישראל בשטחי הים מכוח המשפט הבינ-לאומי.
33. קיימת סתירה בין הוראת חיקוק בתחום התחבורה הימית שהוחל לפי חוק זה לבין הוראת חיקוק אחר שהוחל כאמור או הוראה מההוראות לפי חוק זה, תחול הוראת החיקוק בתחום התחבורה הימית.
34. שר המשפטים רשאי, בצו, לשנות את התוספות הראשונה עד הרביעית, בהסכמת השר הנוגע בדבר.

קביעת הנקודות
הגאוגרפיות
והודעה על קצה
תחום האזורים
הימיים

מאגר מידע

שמירת המשפט
הבינ-לאומי

עדיפות חיקוקים
בתחום התחבורה
הימית

שינוי התוספות

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 33 מטבע הדברים, אחת הפעילויות המרכזיות המתבצעת באזורי הים היא פעילות של כלי שיט שונים. מוצע להבהיר כי אין בהוראות החוק המוצע ובהוראות החיקוקים שמוצע להחיל מכוחו באזורים הימיים, כדי לגבור על הוראות חיקוקים בתחום התחבורה הימית אשר חלים אף הם מכוח החוק המוצע, וכי במקרה של סתירה בין הוראות בהקשר זה – תחול הוראת החיקוק בתחום התחבורה הימית.

הקביעה כי חיקוקי התחבורה הימית המעוגנים בחקיקה שהוחלה לפי החוק המוצע גוברים על הוראות החוק המוצע והתקנות לפיו (משנקבעו כאלה), לרבות הוראות חיקוקים בתחומים אחרים שהוחלו בחוק המוצע, מבחירה כי אין בכוונתו של החוק המוצע להתערב בפעילות הסדירה, המבוססת בחלקה על אמנות בין-לאומיות, של כלי שיט. בהתאם, יחולו הוראות החוק המוצע, לרבות הוראות חיקוק בתחום אחר (שהוחל לפיו), לעניין פעילות כאמור רק כל עוד הן מתיישבות עם מה שנקבע בחיקוק בתחום התחבורה הימית, או כל עוד החלתו של החיקוק בתחום האחר או הוראות החוק המוצע אינן גורעות ממה שנקבע בחיקוק בתחום התחבורה הימית או משנות את מה שנקבע בו.

סעיף 34 מוצע להסמיך את שר המשפטים לשנות, בצו, את התוספות הראשונה עד הרביעית הנלוות לחוק המוצע, בהסכמת השר המופקד על ביצוע החיקוק שאותו מבקשים להוסיף לאיזו מבין התוספות האמורות או לגרוע ממנה. שינוי התוספות בהקשר זה ייעשה בהתאם לסוג החיקוקים שיכול להיכלל בהן לפי סעיפים 8 ו-12(א) עד (ג) לחוק המוצע.

סעיף 30 כאמור בחלק הכללי, במסגרת השינוי המוצע בחוק זה לעניין הגדרת האזורים הימיים של מדינת ישראל, קרי אימוץ שיטת קווי הבסיס הישירים, מוצע להסמיך את הממשלה, לאחר קבלת חוות דעת מן המרכז למיפוי ישראל, להחליט על הנקודות הגאוגרפיות בקו החוף או בסמוך אליו, אשר ביניהן יימתחו קווי הבסיס הישירים שמהם נמדדים האזורים הימיים. נוסף על כך, מוצע להסמיך את הממשלה להודיע בהחלטה כאמור על קצה תחום האזורים הימיים, כולם או חלקם, כפי שעשתה הממשלה בעבר בהחלטה מס' 3452 מיום ח' התמוז התשע"א (10 ביולי 2011) בדבר קביעת קו התיחום הימי הצפוני של מימי החופין והאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בים התיכון.

סעיף 31 מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע, בהתייעצות עם שר המשפטים, הוראות לעניין מסירת מידע לשר האוצר ממשרדי הממשלה וגופים נוספים המחזיקים בסמכויות לפי דין לגבי האזורים הימיים, וזאת לשם הקמתו של מאגר מידע ימי אשר על הכנתו עמל משרד האוצר.

סעיף 32 כאמור, בכל הנוגע לתיחום האזורים הימיים וקביעת הזכויות והסמכויות של מדינת ישראל כמדינת חוף באותם אזורים, משקף החוק המוצע את הוראות המשפט הבינ-לאומי העוסקות בדיני הים. עם זאת, למדינת ישראל קיימות באזורי הים סמכויות וזכויות נוספות על פי המשפט הבינ-לאומי, שבהן החוק המוצע לא עוסק, כמו זכויות וסמכויות בתחום הביטחוני. אשר על כן, מוצע להבהיר במפורש בסעיף זה כי אין בהוראות החוק המוצע כדי לגרוע מזכויות וסמכויות אחרות שמדינת ישראל רשאית להפעיל ולטעון לקיומן על פי המשפט הבינ-לאומי.

- ביצוע ותקנות 35. שר המשפטים ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.
36. ביטול חוק השטחים התתיימרים, חוק השטחים התתיימרים, התשי"ג-1953¹¹ – בטל.
37. חוק מימי-חופין, התשי"ז-1956¹² – בטל.
38. תיקון פקודת מס הכנסה¹³, אחרי סעיף 3א יבוא:
 "הכנסה מאזור כלכלי בלעדי" (א) בסעיף זה –
 "אוצרות טבע" ו"האזור הכלכלי הבלעדי" – כהגדרתם בחוק האזורים הימיים;
 "חוק האזורים הימיים" – חוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017;
 "פעולה ימית" – פעולה באזור הכלכלי הבלעדי המנויה בסעיף 12(א) לחוק האזורים הימיים, או פעולה הנלוות לה, ובכלל זה, עיבוד, הובלה או אחסון של אוצרות טבע.
 (ב) הכנסה שהופקה או שנצמחה באזור הכלכלי הבלעדי הנובעת, במישרין או בעקיפין, מפעולה ימית או מנכס הקשור לפעולה כאמור, יראו אותה כהכנסה שהופקה או שנצמחה בישראל."
39. תיקון חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952¹⁴, אחרי סעיף 14 יבוא:
 "קביעת הסדרים מיוחדים לעניין האזור הכלכלי הבלעדי" (א) בסעיף זה, "האזור הכלכלי הבלעדי", "מיתקן ימי", "מיתקן ימי קבוע" – כהגדרתם בחוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 35 מוצע לקבוע כי שר המשפטים ממונה על ביצועו של החוק המוצע וכי הוא רשאי להתקין תקנות לצורך כך.
- סעיפים 36 ו-37 מאחר שהחוק המוצע יוצר מסגרת משפטית חדשה בעניין הגדרת האזורים הימיים והזכויות והסמכויות הנתונות בהם למדינת ישראל, מוצע לבטל את חוק השטחים התתיימרים ואת חוק מימי חופין, התשי"ז-1956, הנוגעים להגדרת אזורים כאמור. חוק השטחים התתיימרים קובע כך:
 "שטחים תתיימרים בשטח מדינת ישראל"
 1. (א) שטח מדינת ישראל יכלול את קרקע הים והתת-קרקע של השטחים התתיימרים הסמוכים לחופי ישראל, והם מחוצה למים הטריטוריאליים, עד היכן שעומק המים שמעליהם מאפשר את ניצול אוצרות הטבע שבשטחים אלה.
 (ב) שום דבר האמור בסעיף קטן (א) לא יפגע באופיים של המים שמעל לשטחים התתיימרים הללו, ושמחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל, כמימי לביים".
 וכך קובע חוק מימי חופין, התשי"ז-1956:
 1. (א) בסעיף 3 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981, בהגדרה של מימי חופין, במקום "ששה מילים" יבוא "שנים עשר מילים ימיים".
 (ב) על אף האמור בסעיף 1 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981, תחול ההגדרה של מימי חופין כאמור בסעיף קטן (א) גם על חיקוקים והוראות מינהל שניתנו לפני תחילת החוק האמור.
 חלק מן הים של המדינה – מהו
 2. כל מקום בדין שנאמר בו, כי חלק מן הים הפתוח שעל חופי המדינה נכלל בתחומיה או חל עליו דין פלוני או סמכות לפי דין פלוני, ותחומו של אותו חלק לא נקבע או שנקבע במרחק שהוא פחות משנים עשר מילים ימיים מנקודת השפל או מנקודה אחרת שבחוף – יהיה תחומו שנים עשר מילים ימיים כאמור."
- סעיף 39 כאמור, מוצע להחיל את חוק הכניסה לישראל במיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי (בסעיף 12(ג) לחוק המוצע). החלתו של החוק האמור נחוצה בשל התקופה הממושכת שבמהלכה

¹¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 53.

¹² ס"ח התשי"ז, עמ' 2; התש"ן, עמ' 90.

¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ז, עמ' 1199.

(ב) שר הפנים רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, שר הביטחון ושר האנרגיה, לקבוע סדרי כניסה מיוחדים וכללים מיוחדים בדבר רשות כניסה אל המיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי.

(ג) שר הפנים רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע סדרי כניסה וכללים בדבר מתן אשרות ורישיונות ישיבה לעניין מי שאינו אזרח ישראלי המבקש להיכנס לישראל ממיתקן ימי המצוי באזור הכלכלי הבלעדי.

40. בחוק התקנים, התשי"ג-1953¹⁵, אחרי סעיף 22 יבוא:

"הוראות מיוחדות לעניין מיתקנים ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי

(א) בסעיף זה, "האזור הכלכלי הבלעדי", "מיתקן ימי קבוע" – כהגדרתם בחוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017.

(ב) שר הכלכלה, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע כי ההוראות לפי חוק זה, לרבות תקנים רשמיים שהוכרוזו מכוחו, כולן או חלקן, לא יחולו על מיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, דרך כלל או לעניינים מסוימים, או כי יחולו בשינויים שיקבע, ורשאי שר הכלכלה לקבוע כי יחולו הסדרים חלופיים לעניין זה.

(ג) תקנות לפי סעיף זה ייקבעו בהתאם למקובל במדינות מפותחות עם שווקים משמעותיים.

41. בחוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁶, אחרי סעיף 13 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

את בטיחות המיתקנים עצמם ותהליכי העבודה בהם. עם זאת, החלת החוק עשויה לחייב התאמות ושינויים בכל הנוגע להוראות בדבר תקנים רשמיים, שהם תקנים מחייבים אשר שר הכלכלה הכריז עליהם לפי סעיף 8 לחוק התקנים ופעולה שלא בהתאם להם מהווה עבירה פלילית. התאמה זו נדרשת בשל המאפיינים המיוחדים של הפעילות במיתקנים הקבועים באזור הכלכלי הבלעדי.

אשר על כן, מוצע לתקן את חוק התקנים בתיקון עקיף, ולהסמיך את שר הכלכלה, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע כי הוראות לפי חוק התקנים, כולן או חלקן, לא יחולו על מיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, דרך כלל או לעניינים מסוימים, או לקבוע כי יחולו בשינויים שיקבע או לקבוע הסדרים חלופיים לעניין זה. כל זאת, ובלבד שתקנות לפי סעיף זה ייקבעו בהתאם למקובל במדינות מפותחות עם שווקים משמעותיים, כמו למשל מדינות האיחוד האירופי. התיקון המוצע תואם את המגמה הבאה לידי ביטוי בחוק התקנים בעניין אימוץ תקינה בין-לאומית.

סעיף 41 חוק העונשין קובע, בפרק ג', הוראות בדבר תחולה אקס-טריטוריאלי של הוראותיו ושל דיני העונשין הישראליים בכלל. בהקשר זה מבחין החוק האמור בין "עבירת פנים" (המוגדרת בסעיף 7(א) לאותו

עתידיים מיתקנים אלה להימצא באזור הכלכלי הבלעדי, ובשל היותם של אותם מיתקנים אתרים אסטרטגיים בעלי חשיבות רבה למדינת ישראל, אשר מוצדק לפקח ולקיים בקרה על זהות הגורמים העובדים והנמצאים בהם.

עם זאת, החלתו של חוק הכניסה לישראל על המיתקנים הימיים הקבועים על פי המוצע, עשויה לחייב קביעת סדרי כניסה מיוחדים וכללים מיוחדים בדבר רשות כניסה למיתקנים אלה. על כן, מוצע לתקן את חוק הכניסה לישראל ולהסמיך את שר הפנים לקבוע, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר האנרגיה, הסדרים ייחודיים בעניין הכניסה למיתקנים אלה.

בנוסף, מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע, בהתייעצות עם שר המשפטים, סדרי כניסה וכללים בדבר מתן אשרות ורישיונות ישיבה לעניין מי שאינו אזרח ישראלי המבקש להיכנס לישראל ממיתקן ימי – רגיל או קבוע – המצוי באזור הכלכלי הבלעדי.

סעיף 40 לפי סעיף 12(ג) לחוק המוצע, יחול חוק התקנים, התשי"ג-1953 (להלן – חוק התקנים), הנכלל על פי המוצע בתוספת הרביעית, במיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, וזאת כדי להבטיח את בטיחותם של המצרכים המצויים באותם המיתקנים, וכן

¹⁴ ס"ח התשי"ב, עמ' 354; התשע"ז, עמ' 458.

¹⁵ ס"ח התשי"ג, עמ' 30; התשע"ד, עמ' 4.

¹⁶ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשע"ז, עמ' 458.

"עבירות באזור
הכלכלי הבלעדי
ובמיתקנים ימיים
קבועים המצויים
בו

13א. (א) בסעיף זה –

"חוק האזורים הימיים" – חוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017;
"האזור הכלכלי הבלעדי" ו"מיתקן ימי קבוע" – כהגדרתם
בחוק האזורים הימיים.

(ב) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת חוץ שנעברה,
כולה או מקצתה, באזור הכלכלי הבלעדי, אם היא פוגעת או
שיש בה כדי לפגוע במימוש זכויותיה וסמכויותיה של מדינת
ישראל באותו אזור לפי חוק האזורים הימיים.

(ג) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת חוץ שנעברה,
כולה או מקצתה, במיתקן ימי קבוע המצוי באזור הכלכלי
הבלעדי.

42. בפקודת מניעת זיהום מימיים בשמן [נוסח חדש], התש"ס-1980¹⁷ –

(1) בסעיף 1 –

תיקון פקודת
מניעת זיהום
מימיים בשמן

(א) בסעיף קטן (א), לפני ההגדרה "העברה" יבוא:

"האזור הכלכלי הבלעדי", "מימי החופים" ו"המים הפנימיים" – כהגדרתם
בחוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017;

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "מימי החופים של ישראל ומימיה הפנים-ארציים"
יבוא "מימי החופים, המים הפנימיים והאזור הכלכלי הבלעדי";

(2) בסעיף 3, במקום "למימי החופים של ישראל" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי";

(3) בסעיף 4 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "למימי החופים" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי";

(ב) במקום "מחוץ לתחום מימי החופים של ישראל" יבוא "מחוץ לאזור הכלכלי
הבלעדי" ובמקום "זיהום מימי החופים של ישראל" יבוא "זיהום מימי החופים";

ד ב ר י ה ס ב ר

זה. לכן, מוצע לערוך תיקון עקיף בחוק העונשין ולהוסיף
לרשימת הזיקות הקבועה בסימן ג' בפרק ג' לחוק האמור,
זיקות נוספות הנוגעות במישרין לאינטרסים של מדינת
ישראל לגבי האזור הכלכלי הבלעדי.

בהקשר זה מוצע להבחין בין שתי זיקות רלוונטיות
שמוצע לעגן בסעיף 13א לחוק העונשין כנוסחו המוצע –
בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע זיקה הנוגעת לאזור הכלכלי
הבלעדי ואשר מתקיימת אם עבירת חוץ שנעברה, כולה
או מקצתה, באזור האמור פוגעת או שיש בה כדי לפגוע
במימוש זכויותיה וסמכויותיה של מדינת ישראל באותו
אזור; ובסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע זיקה הנוגעת למיתקנים
ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי, ואשר מתקיימת בכל
מקרה שבו מבוצעת עבירת חוץ, כולה או מקצתה, באותם
מיתקנים ימיים קבועים.

סעיפים בסעיפים אלה מוצע לערוך תיקונים עקיפים
42 עד 46 בדברי הקיקה שונים, כדי להתאימם להוראות
החוק המוצע, במיוחד לעניין הגדרות האזורים
הימיים המוצעות בו.

חוק) שעליה חלים דיני העונשין של מדינת ישראל ובין
"עבירת חוץ" (המוגדרת בסעיף 7(ב) לחוק האמור) שלגביה
חלים דיני העונשין של מדינת ישראל רק אם מתקיימים
תנאים נוספים, חלקם מהותיים (שעניינם זיקות שונות של
העבירה או נסיבותיה למדינת ישראל) וחלקם פרוצדורליים
(שעניינם, למשל, אישור היועץ המשפטי לממשלה).

מאחר שהאזור הכלכלי הבלעדי מצוי מעבר לגבולותיה
של מדינת ישראל, הרי שהוראות דיני העונשין שלה יכולות
לחול על עבירות המבוצעות בו רק אם מתקיימים בהן
התנאים הקבועים בחוק העונשין לגבי "עבירת חוץ" (או אם
מדובר בעבירות פליליות שנקבע, בסעיפים 7(ב) ו-13 לחוק
המוצע, שיחולו עליהם דיני העונשין של ישראל באילו היו
"עבירות פנים"). עם זאת, בחינת התנאים המהותיים, קרי
הזיקות, שקובע חוק העונשין לעניין תחולתו על עבירות
חוץ (בסימן ג' לפרק ג' באותו חוק), מעלה כי אין תנאי (או
זיקה) כאמור התואם באופן מלא את האינטרסים של מדינת
ישראל בהחלת דיני העונשין שלה באזור הכלכלי הבלעדי,
ובכלל זה האינטרס של המדינה בקיום פעילות תקינה ובלא
הפרעות בתחום החיפוש וההפקה של אוצרות הטבע באזור

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 33, עמ' 630; ס"ח התשע"ז, עמ' 501.

- (א) בכותרת השוליים, במקום "למימי החופין" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי";
(ב) במקום "לתחום מימי החופין של ישראל" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי".

43. בחוק הפרשנות, התשמ"א-1981¹⁸, בסעיף 3, במקום ההגדרה "מימי חופין" יבוא:
"מימי החופים" – מימי החופים של מדינת ישראל כהגדרתם בחוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017¹⁹."

44. בחוק האחריות לפיצוי נזקי זיהום בשמן, התשס"ד-2004¹⁹ –
(1) בסעיף 1, ההגדרה "אזור נלווה" – תימחק;

- (2) בסעיף 2(1), במקום "לרבות במימי החופין, וכן באזור הנלווה" יבוא "לרבות במימי החופים, וכן באזור הכלכלי הבלעדי כהגדרתו בחוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017".

45. בחוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005²⁰, בסעיף 1 –
(1) במקום ההגדרה "האזור הימי" יבוא:

- "האזור הכלכלי הבלעדי" – כהגדרתו בחוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017²⁰;
(2) בהגדרה "ספנות חופית", בכל מקום, במקום "באזור הימי" יבוא "באזור הכלכלי הבלעדי".

46. בחוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומיתקנים ימיים), התשס"ח-2008²¹ –
(1) בסעיף 1 –

- (א) לפני ההגדרה "איש צוות" יבוא:

"האזור הכלכלי הבלעדי" – כהגדרתו בחוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017²¹;

- (ב) ההגדרה "מדף יבשתי" – תימחק;

- (2) בסעיפים 2(ב) ו-19, במקום "במדף היבשתי" יבוא "באזור הכלכלי הבלעדי".

47. (א) תחילתו של חוק זה, למעט פרט 9 לתוספת הרביעית, שלושה חודשים מיום פרסומו. תחילה
(ב) תחילתו של פרט 9 לתוספת הרביעית, תשעה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

48. הוראות פרק ז' לא יחולו על פעולת נפט שאושרה לפי חוק הנפט או חוק משק הגז סייג לתחולה הטבעי לפני תחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

הקבועים, תהיה תשעה חודשים מיום פרסומו של החוק המוצע, זאת, בשל אופי העבודה הייחודי באסדות קידוחי גז ונפט אשר דורש עבודה במשמרות שאינן רגילות, וכדי לאפשר למעסיקים הכפופים לחיקוקים אלה זמן היערכות מתאים להסדרת הנושא.

סעיף 48 מוצע כי הוראות פרק ז' לחוק המוצע לא יחולו על פעולת נפט שאושרה לפי חוק הנפט לפני יום תחילתו של החוק המוצע.

סעיף 47 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה שלושה חודשים מיום פרסומו. עם זאת מוצע לקבוע כי תחילתו של פרט 9 לתוספת הרביעית תהיה תשעה חודשים מיום פרסומו של החוק המוצע. פרט 9 לתוספת הרביעית מונה את חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, והתקנות לפיו כחיקוקים החלים במיתקנים ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי, לפי סעיף 12(ג) המוצע. מוצע כי תחילתו של הפרט האמור, ובכך גם תחולתם של אותם חיקוקים על המיתקנים הימיים

¹⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 302; התשנ"ד, עמ' 358.

¹⁹ ס"ח התשס"ד, עמ' 274.

²⁰ ס"ח התשס"ו, עמ' 11.

תוספת ראשונה

החיקוקים שלגביהם נתונות סמכויות פיקוח ואכיפה באזור הסמוך

(סעיף 8)

- (1) פקודת המכס²² והתקנות לפיה;
- (2) חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975²³, והתקנות לפיו;
- (3) חוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952, והתקנות לפיו;
- (4) פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979²⁴, והתקנות לפיה;
- (5) חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952²⁵, והתקנות לפיו;
- (6) חוק למניעת הסתננות, עבירות ושיפוט, התשי"ד-1954²⁶, והתקנות לפיו;
- (7) פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985²⁷, והתקנות לפיה;
- (8) חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015²⁸, והתקנות לפיו;
- (9) פקודת ההסגר [נוסח חדש], התשמ"א-1981²⁹, והתקנות לפיה;
- (10) חלק ד' לפקודת בריאות העם, 1940³⁰, והתקנות לפי הפקודה האמורה לעניין החלק האמור.

תוספת שנייה

החיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי

(סעיף 12(א))

- (1) פקודת המכרות³¹, והתקנות לפיה;
- (2) חוק הנפט, התשי"ב-1952, למעט סעיף 47, והתקנות לפיו;
- (3) חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002, למעט פרק ג', והתקנות לפיו;
- (4) חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988³², והתקנות לפיו;
- (5) פרק ב' לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013³³, והתקנות לפי אותו חוק לעניין הפרק האמור;
- (6) פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972³⁴, והתקנות לפיה;
- (7) חוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982³⁵, והתקנות לפיו;

²¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 894.

²² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

²³ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

²⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 625.

²⁵ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

²⁶ ס"ח התשי"ד, עמ' 160.

²⁷ ס"ח התשמ"ה, עמ' 84.

²⁸ ס"ח התשע"ו, עמ' 90, התשע"ז, עמ' 1057.

²⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 747.

³⁰ ע"ר 1065, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

³¹ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 910, (א) 938.

³² ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

³³ ס"ח התשע"ד, עמ' 92.

³⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 25, עמ' 505.

³⁵ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

- (8) פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972³⁶, והתקנות לפיה;
- (9) חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984³⁷, והתקנות לפיו;
- (10) חוק האחריות לפיצוי נזקי זיהום בשמן, התשס"ד-2004³⁸, והתקנות לפיו;
- (11) חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011³⁹, והתקנות לפיו;
- (12) חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג-1983⁴⁰, והתקנות לפיו;
- (13) חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988⁴¹, והתקנות לפיו;
- (14) פקודת מניעת זיהום מימיים בשמן (נוסח חדש), התש"ס-1980⁴², והתקנות לפיה;
- (15) הוראות חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998⁴³, והתקנות לפיו – לענין אזור ימי מוגן, בהתאם להוראות סעיף 29(ד) לחוק זה, וכן פרקים חמישי, שמיני ותשיעי לחוק האמור והתקנות לפיהם – לענין ערכי טבע מוגנים;
- (16) חוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955⁴⁴, והתקנות לפיו;
- (17) חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008⁴⁵, והתקנות לפיו;
- (18) חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב-2012⁴⁶, והתקנות לפיו;
- (19) חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961⁴⁷, והתקנות לפיו;
- (20) חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993⁴⁸, למעט סעיף 2, והתקנות לפיו;
- (21) פקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971⁴⁹, והתקנות לפיה;
- (22) חוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005⁵⁰, והתקנות לפיו;
- (23) חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998⁵¹, והתקנות לפיו;
- (24) פקודת הסחורות הנטרפות ודמי הצלה⁵² והתקנות לפיה;
- (25) חוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומיתקנים ימיים), התשס"ח-2008⁵³, והתקנות לפיו;
- (26) פקודת מס הכנסה⁵⁴, והתקנות לפיה;

³⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

³⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

³⁸ ס"ח התשס"ד, עמ' 274.

³⁹ ס"ח התשע"א, עמ' 738.

⁴⁰ ס"ח התשמ"ג, עמ' 110.

⁴¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 118.

⁴² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 33, עמ' 630.

⁴³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

⁴⁴ ס"ח התשט"ו, עמ' 10.

⁴⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 752.

⁴⁶ ס"ח התשע"ב, עמ' 238.

⁴⁷ ס"ח התשכ"א, עמ' 58.

⁴⁸ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

⁴⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443.

⁵⁰ ס"ח התשס"ו, עמ' 11.

⁵¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

⁵² חוקי א", כרך ב', עמ' (ע) 1944, (א) 1566.

⁵³ ס"ח התשס"ח, עמ' 894.

⁵⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

- (27) חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985⁵⁵, והתקנות לפיו;
- (28) חוק מס הכנסה (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ב-1992⁵⁶, והתקנות לפיו;
- (29) פקודת המסים (גבייה)⁵⁷, והתקנות לפיה;
- (30) חוק קיזוז מסים, התש"ם-1980⁵⁸, והתקנות לפיו;
- (31) חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980⁵⁹, והתקנות לפיו;
- (32) חוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967⁶⁰, והתקנות לפיו;
- (33) חוק מיסוי רווחים ממשאבי טבע, התשע"א-2011⁶¹, והתקנות לפיו;
- (34) חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁶², והתקנות לפיו;
- (35) פקודת תעריף המכס והפטורים, 1937⁶³, והתקנות לפיה;
- (36) פקודת המכס⁶⁴, והתקנות לפיה;
- (37) חוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952⁶⁵, והתקנות לפיו;
- (38) חוק הבלו על הדלק, התשי"ח-1958⁶⁶, והתקנות לפיו;
- (39) חוק מסי מכס ובלו (שינוי התעריף), התש"ט-1949⁶⁷, והתקנות לפיו;
- (40) חוק המכס, הבלו ומס הקנייה (ביטול פטור מיוחד), התשי"ז-1957⁶⁸, והתקנות לפיו;
- (41) חוק מסים עקיפים (מס ששולם ביתר או בחסר), התשכ"ח-1968⁶⁹, והתקנות לפיו;
- (42) פקודת הדיג, 1937⁷⁰, והתקנות לפיה.

תוספת שלישית

החיקוקים החלים במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי

(סעיף 12(ב))

- (1) חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁷¹, והתקנות לפיו – לעניין תושב ישראל כמשמעותו בחוק האמור;
- (2) חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970⁷², והתקנות לפיו;
- (3) סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁷³, והתקנות לפיו.

⁵⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 172.

⁵⁶ ס"ח התשנ"ב, עמ' 102.

⁵⁷ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

⁵⁸ ס"ח התש"ם, עמ' 50.

⁵⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 38.

⁶⁰ ס"ח התשכ"ז, עמ' 136.

⁶¹ ס"ח התשע"א, עמ' 806.

⁶² ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

⁶³ ע"ר 714, תוס' 1, עמ' (ע) 183, (א) 215.

⁶⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

⁶⁵ ס"ח התשי"ב, עמ' 344.

⁶⁶ ס"ח התשי"ח, עמ' 160.

⁶⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 154.

⁶⁸ ס"ח התשי"ז, עמ' 141.

⁶⁹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 156.

⁷⁰ ע"ר תוס' 1, עמ' (ע) 137, (א) 157.

⁷¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 210.

⁷² ס"ח התשל"ל, עמ' 126.

⁷³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

תוספת רביעית

החיקוקים החלים במיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי

(סעיף 12(ג))

- (1) חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991⁷⁴, והתקנות לפיו;
- (2) חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁷⁵, והתקנות לפיו;
- (3) חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011⁷⁶, והתקנות לפיו;
- (4) חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958⁷⁷, והתקנות לפיו;
- (5) חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951⁷⁸, והתקנות לפיו;
- (6) חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953⁷⁹, והתקנות לפיו;
- (7) חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954⁸⁰, והתקנות לפיו;
- (8) חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987⁸¹, והתקנות לפיו;
- (9) חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951⁸², והתקנות לפיו;
- (10) חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957⁸³, והתקנות לפיו;
- (11) חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963⁸⁴, והתקנות לפיו;
- (12) חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988⁸⁵, והתקנות לפיו;
- (13) חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998⁸⁶, והתקנות לפיו;
- (14) חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006⁸⁷, והתקנות לפיו;
- (15) חוק הורעה לעובד ולמועמד לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה), התשס"ב-2002⁸⁸, והתקנות לפיו;
- (16) חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), התשנ"ז-1997⁸⁹, והתקנות לפיו;
- (17) חוק הזכות לעבודה בישיבה, התשס"ז-2007⁹⁰, והתקנות לפיו;
- (18) חוק איסור קבלת ביטחונות מעובד, התשע"ב-2012⁹¹, והתקנות לפיו;

⁷⁴ ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

⁷⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

⁷⁶ ס"ח התשע"ב, עמ' 62.

⁷⁷ ס"ח התשי"ח, עמ' 86.

⁷⁸ ס"ח התשי"א, עמ' 234.

⁷⁹ ס"ח התשי"ג, עמ' 115.

⁸⁰ ס"ח התשי"ד, עמ' 154.

⁸¹ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

⁸² ס"ח התשי"א, עמ' 204.

⁸³ ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

⁸⁴ ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

⁸⁵ ס"ח התשמ"ח, עמ' 38.

⁸⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 166.

⁸⁷ ס"ח התשס"ו, עמ' 396.

⁸⁸ ס"ח התשס"ב, עמ' 210.

⁸⁹ ס"ח התשנ"ז, עמ' 66.

⁹⁰ ס"ח התשס"ז, עמ' 128.

⁹¹ ס"ח התשע"ב, עמ' 176.

- (19) חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001⁹², והתקנות לפיו;
- (20) חוק דמי מחלה, התשל"ו-1976⁹³, והתקנות לפיו;
- (21) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג), התשנ"ח-1998⁹⁴, והתקנות לפיו;
- (22) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה), התשנ"ד-1993⁹⁵, והתקנות לפיו;
- (23) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993⁹⁶, והתקנות לפיו;
- (24) חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995⁹⁷, והתקנות לפיו;
- (25) חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952⁹⁸, והתקנות לפיו;
- (26) חוק חומרי נפץ, התשי"ד-1954⁹⁹, והתקנות לפיו;
- (27) חוק התקנים, התשי"ג-1953¹⁰⁰, והתקנות לפיו;
- (28) פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970¹⁰¹, והתקנות לפיה;
- (29) חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954¹⁰², והתקנות לפיו;
- (30) פקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945¹⁰³, והתקנות לפיה;
- (31) חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008¹⁰⁴, והתקנות לפיו;
- (32) חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967¹⁰⁵, והתקנות לפיו;
- (33) פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979, והתקנות לפיה;
- (34) חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961¹⁰⁶, והתקנות לפיו.

⁹² ס"ח התשס"א, עמ' 378.

⁹³ ס"ח התשל"ו, עמ' 206.

⁹⁴ ס"ח התשנ"ח, עמ' 236.

⁹⁵ ס"ח התשנ"ד, עמ' 33.

⁹⁶ ס"ח התשנ"ג, עמ' 134.

⁹⁷ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁹⁸ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

⁹⁹ ס"ח התשי"ד, עמ' 64.

¹⁰⁰ ס"ח התשי"ג, עמ' 30.

¹⁰¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

¹⁰² ס"ח התשי"ד, עמ' 202.

¹⁰³ ע"ר 1409, תוס' 1, עמ' (ע) 62, (א) 80.

¹⁰⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 680.

¹⁰⁵ ס"ח התשכ"ז, עמ' 86.

¹⁰⁶ ס"ח התשכ"א, עמ' 100.

